

**Сәulet, қала құрылышы және құрылыш
саласындағы мемлекеттік нормативтер
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫң
ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАГЫ**

**Государственные нормативы в области
архитектуры, градостроительства и строительства
СВОД ПРАВИЛ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**ЖЕКЕ ТҮРФЫН ҚҰРЫЛЫС САЛУ
АУДАНДАРЫН ЖОСПАРЛАУ ЖӘНЕ
ҚҰРЫЛЫСЫН САЛУ**

**ПЛАНИРОВКА И ЗАСТРОЙКА РАЙОНОВ
ИНДИВИДУАЛЬНОГО ЖИЛИЩНОГО
СТРОИТЕЛЬСТВА**

**ҚР ЕЖ 3.01-102-2012
СП РК 3.01-102-2012**

Ресми басылым
Издание официальное

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің
Құрылыш, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер
ресурстарын басқару комитеті

**Комитет по делам строительства, жилищно-коммунального
хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства
национальной экономики Республики Казахстан**

Астана 2015

АЛҒЫ СӨЗ

1 ӘЗІРЛЕГЕН: «КазКСФЗИ» АҚ, ЮқДГП

2 ҰСЫНГАН: Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Құрылыш және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің Техникалық реттеу және нормалау басқармасы

3 БЕКІТІЛГЕН

**ЖӘНЕ
ҚОЛДАНЫСҚА
ЕНГІЗІЛГЕН:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Құрылыш, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің 2014 жылғы 29-желтоқсандағы № 156-НҚ бүйрекшімен 2015 жылғы 1-шілдеден бастап

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАН: АО «КазНИИСА», ЮқДГП

2 ПРЕДСТАВЛЕН: Управлением технического регулирования и нормирования Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан

**3 УТВЕРЖДЕН
И ВВЕДЕН В
ДЕЙСТВИЕ**

Приказом Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан от «29» декабря 2014 года № 156-НҚ с 1 июля 2015 года

Осы мемлекеттік нормативті Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылышы және құрылыш істері жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органдының рұқсатынсыз ресми басылым ретінде толық немесе ішінана қайта басуға, көбейтуге және таратуға болмайды

Настоящий государственный норматив не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения уполномоченного государственного органа по делам архитектуры, градостроительства и строительства РК

МАЗМУНЫ

КІРІСПЕ	
1. ҚОЛДАНУ САЛАСЫ.....	
2. НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР.....	1
3. ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР.....	1
4. ЖЕКЕ ТҮРФЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫСЫ АУДАНДАРЫН СӘУЛЕТТІК-ЖОСПАРЛЫҚ ҮЙЫМДАСТЫРУ ЕРЕЖЕЛЕРИ.....	2
4.1 Орналастыру және жайғасымдық құрылым.....	2
4.2 Кешенді қалақұрылыштық қайта құралымдау.....	2
5 АУЛАЛЫ ТҮРФЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫСЫН ҮЙЫМДАСТЫРУ ЕРЕЖЕЛЕРИ.....	3
5.1 Жоспарлап үйымдастыру.....	3
5.2 Үй-жайлық және пәтерлік телімдер.....	7
6 КӨГЕРІШТЕНДІРУ МЕН АБАТТАҢДЫРУДЫ ЖОБАЛАУ ЕРЕЖЕЛЕРИ.....	12
6.1 Көгалдандыру мен абаттандыру.....	12
6.2 Суару.....	13
6.3 Аумақтың инженерлік дайындығы.....	13
7 ХАЛЫҚА ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ ЖҮЙЕСІН ЖОБАЛАУ ЕРЕЖЕЛЕРИ..	13
8 КӨЛІКТІК ЖӘНЕ ЖОЛ-КӨШЕЛІК ЖЕЛІНІ ЖОБАЛАУ ЕРЕЖЕЛЕРИ.....	15
9 ИНЖЕНЕРЛІК-ТЕХНИКАЛЫҚ ИНФРАҚҰРЫЛЫМДЫ ЖОБАЛАУ ЕРЕЖЕЛЕРИ.....	16
9.1 Сүмен жабдықтау және су бұру.....	16
9.2 Санитарлық тазарту.....	17
9.3 Энергиямен жабдықтауды жобалау ережелері.....	18
9.4 Байланыс және радиотарату құралдарын жобалау ережелері.....	20
9.5 Инженерлік желілерді орналастыру ережелері.....	20
10 ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ ТАРАУЫН ЖОБАЛАУ ЕРЕЖЕЛЕРИ.....	21
11 ӨРТ ҚАУПСІЗДІГІ ЖӨНІНДЕГІ ҚОЛАЙЛЫ ШЕШІМДЕР.....	21
А Қосымшасы (ұсынылатын) Жеке тұрғын үй құрылышы аудандары үшін жер телімі бар бір үйге (пәтерге) шаққандағы аумақтың ірілендірілген көрсеткіштері.....	26
Б Қосымшасы (ұсынылатын) Телімнің онтайлы ауданын және оның тығыздық сипаттамаларын аналитикалық(талдамалы) есептеу әдісі.....	27
В Қосымшасы (ұсынылатын) Жеке тұрғын үй құрылышы аудандары үшін тұрғындардың есептік тығыздығы(брутто).....	31
Г Қосымшасы (ұсынылатын) Қызмет көрсету мекемелері мен кәсіпорындарын есептеу нормалары мен олардың жер телімдерінің көлемі....	32
БИБЛИОГРАФИЯ.....	42

КІРІСПЕ

Бұл Ережелер жинағы ҚР ҚН 3.01-02-2012 «Жеке түрғын үй құрылышы аудандарын жоспарлау және құрылышын салу» атты құрылыштық нормаларда қарастырылған міндетті талаптарды жобалаудың қолайлы шешімдерімен жеке түрғын үй құрылышы аудандарын жоспарлау және құрылышын салу үшін дамыту және қамтамасыз ету мақсатында өзірленген.

Ережелер жинағы өзін ақтаған және іс жүзінде тексерілген жеке түрғын үй құрылышы аудандарының жекелеген функционалды жоспарлау және құрылышын салу аймақтарының техникалық шешімдері мен қағидаттарын белгілейді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАГЫ
СВОД ПРАВИЛ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ЖЕКЕ ТҮРФЫН ҚҰРЫЛЫС САЛУ АУДАНДАРЫН ЖОСПАРЛАУ ЖӘНЕ
ҚҰРЫЛЫСЫН САЛУ

ПЛАНИРОВКА И ЗАСТРОЙКА РАЙОНОВ ИНДИВИДУАЛЬНОГО
ЖИЛИЩНОГО СТРОИТЕЛЬСТВА

Енгізілген күні - 2015-07-01

1 ҚОЛДАНУ САЛАСЫ

1.1 Осы жеке тұрғын үй құрылышы аудандарын жоспарлау және құрылышын салудың ережелер жинағы (ары қарай Ережелер) жеке тұрғын үй құрылышы аудандарын жоспарлау және құрылышын салуға елді мекен аумағын кең істікте ұйымдастырылуының уқауіпсіздігі мен тиімділігін көздейтін қалакұрылыштық жоспарлаудың жаңа қағидаттарын ескере отырып таралады.

1.2 Қолайлыш шешімдер жеке тұрғын үй құрылышы аудандарын жоспарлап, салуға құрылыштық нормалар талаптарын орындаудың жалғыз тәсілі болып табылмайды.

2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

Бұл ережелер жинағында төменде келтірілген сілтемелі нормативтік құжаттар пайдаланылған:

ҚР ҚН 1.01-01-2011 Сәulet, қала құрылышы және құрылыш саласындағы мемлекеттік нормативтер. Негізгі ережелер.

ҚР ҚН 3.01-02-2012 Жеке тұрғын үй құрылышы аудандарын жоспарлау және құрылышын салу.

3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

Осы ережелер жинағында ҚР ҚН 1.01-01 және ҚР ҚН 3.01-02, [1] және [2] құжаттарында келтірілген терминдер мен анықтамалар пайдаланылған.

4 ЖЕКЕ ТҮРФЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫСЫ АУДАНДАРЫН СӘУЛЕТТІК- ЖОСПАРЛЫҚ ҰЙЫМДАСТЫРУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

4.1 Орналастыру және жайғасымдық құрылым

4.1.1 Жеке тұрғын үй құрылышы аудандары елді мекеннің жалпы функционалды-жайғасымдық құрылымның құрамдас бөлігі болып табылады .

ҚР ЕЖ 3.01-102-2012

4.1.2 Үй-жайлық және пәтерлік телімдердің көлемдері нақты қалакұрылыстық жағдайларға, қалыптасатын жеке түрғын үй құрылышы сипатына және түрғын үйлер типтеріне байланысты белгіленеді.

Жеке түрғын үйге (пәтерге) бөлінетін жер телімін ің көлемін төмендегідей қабылдау ұсынылады:

елді мекен шенберінде - 300-1000 м² – бос аумақтағыаулалы түрғын үй типті құрылышта, сонымен бірге қолданыстағы құрылышты қайта құралымдаған кезде. Бөліктелген (блокталған) типті үйлер жанында тұтастырудың жоспарлау тәсілдеріне байланысты, және қалалардың қалыптасқан құрылышының қайта құралымдау және тығыздалу жағдайында пәтерлік телімдердің көлемін 60 м² дейін кішірейтуге жол беріледі (құрылыш алаңын есептемегендеге):

қала маңындағы өнірде және ауылдық елді мекендерде - 1000 м² және одан астам.

4.1.3 Жаңа аулалы түрғын үй құрылышын және қызмет көрсету нысандарын орналастыруға қажетті аумақтардың ірілendіrlген есебін 1000 адамға 50-ден 60 га дейінгі қажеттігіне негіздел, жузеге асыру қажет. Тиісті негізделгенде қала маңы өнірі үшін бұл көрсеткіштер 15% -дан 20%-ға дейін көбейтілуі мүмкін. Ауылдық елді мекендер үшін түрғын аймақтары 1000 адамға 60-тан 80га дейінгі есебінен ескеріледі.

4.1.4 Iрі және үлкен қалаларының түрғындары үшін жеке түрғын үй құрылышы аумақтарын қала маңындағы аймақта, көбінде, негізгі транспорттық магистральдарда, сонымен бірге уақытша қолжетімділік шенберіндегі (30минуттан 40 минутқа дейін) қолайлы көліктік байланыстары мен инженерлік және әлеуметтік инфрақұрылымды қалыптастыруға қолайлы жағдайы бар ауылдық елді мекендерде орналастыруға жол беріледі

Қалалық және ауылдық елді мекендер класификациясын [8] сәйкес қабылдаған жөн.

4.1.5 Жеке түрғын үй құрылышы аумағының қажеттілігін алдын ала анықтау үшін ұсынылатын А қосымшасында келтірілген бір үйге (пәтерге) шаққандағы ірілendіrlген көрсеткіштерді қабылдауға болады.

4.2 Кешенді қалакұрылыстық қайта құралымдау

4.2.1 Аулалы түрғын үй құрылышын кешенді қалакұрылыстық қайта құралымдау бойынша іс-шараларды бүтіндік құрылымдық-жоспарлау элементтерін ің көлемінде жоспарлау қажет. Жіті (детальды) жоспарлау жобаларын әзірлеген кезде, қайта құралымданатын аумақтың көлемі ірі және үлкен қалалар үшін 10га кем болмау керек, орташа және кіші қалалар мен ауылдық елді мекендер үшін 5га кем емес болу керек

4.2.2 Түрғын үй қорының нормативті тығыздығы әр түрлі типті елді мекендерде құрылымдық-жоспарлау элементін орналастыруға байланысты саралану керек. Iрі және үлкен қалаларды қайта құралымдау кезіндегі түрғын үй қорының тығыздық көрсеткіштері территорияны орталық, аралықтағы және шеткі өнірлерде [8] талаптарына сәйкес орналастыруға байланысты саралану керек

4.2.3 Орталық, аралық және шеткі өнірлерде орналастыруға байланысты әр түрлі көлемді елді мекендер үшін құрылымдық-жоспарлау элементтерін ің шеңберінде тұрғын үй қоры тығыздығының минималды көрсеткіштері 1-кестеде келтірілген

1 кесте – Тұрғын үй қоры тығыздығының минималды көрсеткіштері

Елді мекендердің атаулары	Тұрғын үй қорының тығыздығы, жалпы алаңының $m^2/га$ (кем емес):		
	Орталық өнірде		Орталық өнірде
Ірі және үлкен қалалар	-	Ірі және үлкен қалалар	-
Орташа және кіші қалалық елді мекендер	1000	Орташа және кіші қалалық елді мекендер	
Елді мекендердің атаулары	Тұрғын үй қорының тығыздығы, жалпы алаңының $m^2/га$ (кем емес):		
Үлкен және ірі қалалардың қала маңы өнірі, ауылдық елді мекендер*	Орталық өнірде		Орталық өнірде
Үлкен және ірі қалалардың қала маңы өнірі, ауылдық елді мекендер*		750	
Ескерте – Құрылымдық-жайғастыру элементтерін 50га артық жобалаған кезде, аудандық немесе қалалық маңыздағы қоғамдық мақсаттағы нысандар үшін территорияны тұрғын үй қорының тығыздығын 15-20% азайтып, резервілеу керек.			

5 АУЛАЛЫ ТҰРҒЫН ҮЙ ҚҰРЫЛЫСЫН ҰЙЫМДАСТАЫРУ ЕРЕЖЕЛЕРИ

5.1 Жайғастырып ұймадастыру

5.1.1 Елді мекендерде нақты қалакұрылыштық жағдайларға байланысты тұрғын үй-жай құрылышының әр түрлі типтерін қолданған жөн:

ірі және үлкен қалалардың аумақтарын (телім көлемі 300-ден 400 m^2 дейін) қайта құралымдау жағдайында жоғары тығыздықты үй-жай құрылышы;

қосалқы шаруашылық жүргізуді қарастырмайтын, әдеттегідей, коттедждік немесе бірліктірілген (блокталған) қалалық типті үй-жай құрылышы (үлескі көлемі 600 m^2 астам);

ірі және үлкен қалалардың шеткі өнірлерінде қолданылатын немесе орташа және кіші қалалық елді мекендердің аралық өніріндегі үй-жай құрылышы (үлескі көлемі 1000 m^2 аспайтын);

орташа және кіші қалалық елді мекендердің шеткі өнірінде, қалалардың қала маңы өнірлерінде және ауылдық елді мекендерде қосалқы шаруашылық жүргізуді қарастыратын үй-жай құрылышы (үлескі көлемі 1500 m^2 және одан жоғары)

5.1.2 Жеке тұрғын үй құрылышы ауданында орналасқан жер телімдерін ің құрылышы параметрлеріне және жылжымайтын мүлікті пайдалану түрлеріне қойылатын талаптар тұрғын аймағының стандарттарында көрініс табады.

ҚР ЕЖ 3.01-102-2012

5.1.3 Тұрғын аймақтарының стандарттары мүліктік шектелімге және иеленушілер табыстарына және аталған аймақтардың аумақтарында орналасқан жылжымайтын мүліктің жалдаушыларының мекендеуінің қауіпсіздік және жайлышық критерийлеріне негізделген.

5.1.4 Қалалық орта сапасының негізгі сандық белгісі (критерий) болып бірліктіліген «тығыздық» ұғымыесептеді де әр түрлі бірліктерде көрсетіледі: «тұрғындар тығыздығы», «тұрғын үй қорының тығыздығы», «аумақ бірлігіне шаққандағы тұрғын бірліктерінің тығыздығы» және басқалар. Олар сандық жағынан өзара байланысқан және адамдар санын несмесе аумақ бірлігіне келетін барлық ғимараттардың жиынтық ауданын сипаттайды.

5.1.5 Жеке тұрғын үй құрылышы аудандарын жоспарлау және құрылышын салу кезінде тұрғын үй құрылышының тығыздығын реттеу үшін телімнің минимальды көлемінің ғимарат ауданының телім ауданына қатынасының шектеулері бойынша талаптар қарастырылады.

Телімдердің минимальды көлемдері, әдеттегідей, аталған тұрғын аймақтарының пайдалануға барлық рұқсат етілген жылжымайтын мүліктің тұрлері үшін белгіленеді: балабақшалар, мектептер, шағын саябақтар және басқа элементтер (топографияны және құрылымын (конфигурацияны) ескергенде).

Ғимарат ауданы мен телім ауданы арасындағы арақатынасты шектеу келесі көрсеткіштер арқылы білінуі мүмкін:

1) телімдегі құрылыш пайызы — телімде орналастырылатын ғимарат құрылышы ауданының осы телім ауданына қатынасы (%);

2) телім аумағын пайдалану қарқындылығының еселеуіші — тұрғын ғимараттары пәтерлерінің жалпы ауданының немесе телімде орналасқан қоғамдық ғимараттардың пайдалы алаңының осы телімнің ауданына қатынасы;

3) K1(FAR) еселеуіші — телімдегі барлық ғимараттар мен имараттар қабаттарының жалпы ауданының сол телімнің ауданына қатынасы;

4) K2(OSR) еселеуіші — телімнің құрылыштан бос аумағының сол телімдегі барлық ғимараттар мен имараттар қабаттарының жалпы ауданына қатынасы.

Жер телімнің ұсынылатын тығыздық сипаттамалары 2-кестеде көлтіріледі.

5.1.6 Телімнің оңтайлы ауданын және оның тығыздық сипаттамаларын талдамалы (аналитикалық) есептеу әдісі Б қосымшасында көлтіріледі.

5.1.7 Үй-жай құрылышы аудандарының (орамдардың) тағы бір тығыздық көрсеткіші: тұрғын үй қорының тығыздығы (жалпы ауданының $m^2 / га$, бір гектарға шаққандағы телімдер саны), тұрғындар тығыздығы (адам/га). Есептік көрсеткіштер жалпы және детальды жоспарлаудың қалақұрылыштық құжаттамасында белгілену керек. Тұрғын үй-жай құрылышының әр түрлі типтерін пайдаланғандағы тұрғын үй қоры мен тұрғындар тығыздығының минималды рұқсат етілген көрсеткіштері 3-кестеде көлтірілген.

2- кесте – Жер телімінің тығыздық сипаттамалары

Құрылым типі	Қабаттыл ығы	Телімнің тығыздық сипаттамалары				
		Түрғын бірлігіне шаққанд ағы телім көлемі	Телім құрыл ысыны ң тығыз дығы	$k_i^{\text{макс}}$	$K_2^{\text{мин}}$ (OSR)	$K_1^{\text{макс}}$ (FAR)
Өлшем бірліктері						
		қаб.	$\text{m}^2/\text{т. бір.}$	%	пәт. ж. а./m^2	$\text{m}^2/\text{қаб. ж. а.}$
1	2	3	4	5	6	7
Аулалы түрғын үй құрылымы	1	500	16	0,13	525	0,16
	2	1000	25	0,4	150	0,5
	2	884	25	0,4	150	0,5
	2	570	25	0,4	150	0,5
	2	530	25	0,4	150	0,5
		400-600				
Коттедж құрылымы		200-400				
	1	350	24	0,2	316	0,24
	2-ге дейін	400	34	0,6	98	0,67
	2	353	25	0,4	150	0,5
	2	158	68	1,15	24	1,35
	3-ке дейін	400	31	0,8	73	0,94
	4-ке дейін		30	1,0	54	1,3

5.1.8 Жеке түрғын үй құрылымы аудандары түрғындарының есептік тығыздын үй-жай телімдерінің көлеміне байланысты, ұсынылатын В- қосымшасын басшылыққа ала отырып қабылдаған жөн.

5.1.9 Телім ұзындығының оның еніне қатынасын 1:2 немесе 1:3 үйлесімінде қабылдаған жөн. Квадраттық үйлесімдегі телімді ені бойынша, созылыңқысын - тереңдігі бойынша бөлу керек. Келесі бөлу мүмкіндігі телім шекараларынан тиісті құрылыштар шегінісімен қамтамасыз етілу керек.

З кесте – Тұрғын үй қоры мен тұрғындар тығыздығының минималды рұқсат етілген көрсеткіштері

Тұрғын үй-жай құрылышының атауы	Тұрғын үй қорының тығыздығы, жалпы ауданының $m^2 / га$ (кем емес)	Тұрғындар тығыздығы, адам/га (кем емес)
Жоғары тығыздықты қалалық типті (үлескі көлемі 0,02-0,04 га)	2500	80
Орташа тығыздықты қалалық типті (үлескі көлемі 0,04-0,06 га)	1500	50
Орташа тығыздықты (үлескі көлемі 0,06-0,10 га)	1000	30
Төмен тығыздықты (үлескі көлемі 0,10-0,15 гажәне жоғары)	750	25
Ескертпе – Тұрғын үй-жай құрылышы тығыздығының көрсеткіштері тиисті негізделген кезде 15-20% ұлғайтылуы мүмкін тұрғындардың тұрғын үймен қамтылу көрсеткіші шартты тұрде $30 m^2 / ад.$ қабылдануы мүмкін.		

5.1.10 Телімде шаруашылық имараттарды орналастырган кезде, оларды өзара әр түрлі біріктіру мүмкіндігін ескеру керек. Шаруашылық имараттарды (гараж, монша, жылыштайды) санитарлық-гигиеналық талаптар мен өртке қарсы нормаларды сақтай отырып тұрғын үйге жалғай салуға, сонымен бірге гараждарды үйге кіріктіріп салуға (бірінші, цокольды және жертеолелі қабат) жол беріледі.

5.1.11 Жеке тұрғын үй құрылышын жобалау кезіндегі абаттандырылған жалпы қолданыстағы алаңқайлар көлемі мен олардан тұрғын және қоғамдық ғимараттарға дейінгі қашықтықты 4-кестеде көлтірілгендерден кем қабылдамау керек.

5.1.12 Жеке тұрғын үй құрылышы аудандарында жалпы қолданыстағы көгалданырылған аумақтар (саябақтар, гүл бақтары, желекжолдар) елді мекеннің жалпы жайғасымдық құрылымымен байланыста қарастырылады.

Жалпы қолданыстағы жеке тұрғын үй құрылышы аудандарының көгалданырылған аумағының ауданын $6 m^2 / ад.$ кем болмайтындей қабылдаған жөн (мектептер мен мектепке дейінгі балалар мекемелерінің үлескілерін ескермегендеге). Жалпы қолданыстағы көгалданырылған аумақтың жекелеген үлескілерінің аумағына демалыс алаңдары, балалардың ойын алаңдары, жаяу жүргіншілер соқпақтары кіргізіледі, егер олар үлескінің жалпы ауданының $30\%-нан$ аспаса.

5.2 Үй-жайлық және пәтерлік телімдер

5.2.1 Тұрғын үйді, шаруашылық-тұрмыстық құрылыштарды орналастыру, олардың жоспардағы және биіктік бойынша көлемдерін нормативтік талаптарды, қалақұрылыштық регламенттерді сақтай отырып және көршілес телімдердің қажетті инсоляциялық

жағдайын қамтамасыз етуді ескере отырып, құрылыш салушы белгілейді (немесе оның тапсырысы бойынша өзге тұлға).

Тұрғын үй мен шаруашылық имараттарды орналастыру кезінде көршілес үй-жай телімі шекарасынан тұрғын үй қабырғасына дейін кем дегенде 3м қашықтықта сақтау керек; 1 м – шаруашылық имараттарға, аталған құрылыштардың көршілес телімдердегі сәйкес құрылыштармен біріктірілген жағдайлардан бөлек.

5.2.2 Көршілес телімдерді өндірлеу жайғастырылып өзара байланыстырылу керек және санитарлық-гигиеналық, өртке қарсы және басқа қалақұрылыштық талаптарға жауап беру керек.

4 кесте – Жалпы қолданыстағы аббатандырылған алаңдардың көлемі

Алаңқайлар	Алаңқайлардың меншікті көлемдері, м ² /ад.	Алаңқайлардан тұрғын және қоғамдық ғимараттар терезелеріне дейінгі қашықтық, м
Мектепке дейінгі және кіші мектеп жасындағы балалардың ойынына арналған	0,7	12
Ересектер демалуга арналған	0,1	10
Дене шынықтыруға арналған	2,0	10-40
Шаруашылық мақсаттарға арналған	0,3	20
Иттерді серуендетуге арналған	0,3	40
Автоминалар тұрақтары үшін	0,8	[11]
Дәстүрлі өнерпаздық іс-шаралар үшін	0,6	25
Кіші кәсіпкерлік қызметке арналған	2,0	10-50
Ескертпе – Дене шынықтыру алаңқайларына дейінгі қашықтық олардың шу және гигиеналық сипаттарына байланысты белгіленеді: қоқыс жинау алаңқайларынан ашық дене шынықтыру алаңқайларына дейінгі, балалар ойыны мен ересектер демалысы алаңқайларына дейінгі қашықтық сонымен бірге тұрғын үйлер мен қоғамдық ғимараттар терезелеріне дейінкем дегенде 20м: жалпы қолданыстағы шаруашылық мақсатқа араналған алаңқайлардан ең алыс үй-жай теліміне дейінгі қашықтық - 100м аспайтын; атмосферага зиянды химиялық заттарды, шуды, дірілді шығаратын көздер болып саналын кіші кәсіпкерлік қызмет нысандарына дейінгі қашықтық санитарлық-эпидемиологиялық қызмет органдарының келісімімен белгіленеді.		
Көршілер карым-катаинасының және тұрғындардың ұжымдық қызметінің ұйымдастыру турлеріне арналған дәстүрлі өнерпаздар іс-шараларына араналған алаңдар уақытша жабдықталу мүмкіндігін қамтамасыз ету керек (киз үй, ошак, бастырма және т.б.)		

Көршілес телімдерде орналасқан шаруашылық-тұрмыстық құрылыштарды біріктіруге болады.

5.2.3 Үй-жайлық және пәтерлік телімде ағаштар мен бұталарды ғимараттар мен имараттардан 5-кестеге сәйкес қашықтықта орналастырған жөн .

5.2.4 Біріктірілген құрылыштың максималды алаңы [8] 1-кестесі бойынша қабылданады.

ҚР ЕЖ 3.01-102-2012

5.2.5 Отын резервуарынан құрылыштарға дейінгі қашықтық [10] сәйкес қабылданады. Қабылданған қашықтықтарды отынды жер асты резервuarларға қоймалаған кезде 50%-ға азайтуға болады.

5.2.6 Шаруашылық аланың алаңы мен жоспарлануы, жеке қосалқы шаруашылықтың көлемі, шаруашылық құрылыштардың құрамы үй-жайлық телімнің ауданына және оны әр түрлі типті елді мекендерде пайдалану сипатына қатысты. Үй-жайлық телімнің көлеміне байланысты үй-жайлық телім нысандарының құрылыш алаңы мен құрамы 6-кестеде келтірілген.

5 кесте – Ағаштар және бұталар мен ғимараттар және имараттар арасындағы қашықтықтар

Ғимараттар мен имараттар	Осындағы дейінгі қашықтық, м	
	Ағаш діңінің	бұтаның
Ғимараттар мен имараттардың сыртқы қабыргаларынан	5	1,5
Көршілес телімнің шекарасынан	3	1
Жарықтандыру желісінің діңгектерінен және тіреулерінен	4	-
Тіреу қабыргаларының табанынан немесе ішкі қырынан	3	1
Жер асты желілерінен:		
-газ құбыржолының	1,5	-
-кәріздің	1,5	-
-жылыту құбырының (арна қабыргаларынан) және арнасыз тартудағы құбыржолдың	2	1
- су құбырының, дренаждың	2	-
- күш шоғырсымының және байланыс шоғырсымының	2	0,7
Ескертпе – Келтірілген көрсеткіштер ағаштың ұшар басының ені 5м аспайтын ағаштар үшін көрсетілген және ұлкен диаметрлер кезінде тиісінше көбейтілу керек. Әуе электр желілерінен ағаштардың ұшар басына дейінгі қашықтықты электр кондырғыларын орнату ережелеріне сәйкес қабылдаған жөн		

5.2.7 0,10 га-дан астам үй-жайлық телімдерде келесі шаруашылық құрылыштар мен имараттарды орналастыруға рұқсат етіледі, ұсынылатын жалпы алаңы аспау керек (м2):

5.2.8 Қосалқы шаруашылық жүргізу жағдайында және телім көлемі 0,10га артық болса, мал мен құстарды асырауға арналған оқшау түрған шаруашылық имараттар мен құрылыштарды түрғын үйлерден, тәрбие мен білім беру мекемелерінен, шахталық құдықтардан түрғындарды орталықтандырылмаған ауызсузмен жабдықтау көздеріне дейінгі минималды санитарлық қашықтықтарды сактап және 7-кестеге қарап орналастыру керек.

6 кесте – Үй-жайлыш телім нысандарының құрылымы алаңы мен құрамы

Үй-жайлыш телімнің ауданы	Үй-жайлыш телім нысандарының құрылымы алаңдары мен құрамы, m^2			
	Шаруашылық құрылыштар	бақ	баяу	Шаруашылық аула, өтпелер, соқпақтар
600-ден кем	50-ге дейін	150-ден 300-ге дейін	30-дан 150-ге дейін	70-тен 100-ге дейін
600 және одан астам	100-ден 200-ге дейін	«250 « 400	«150 « 400	« 100 « 250
Ес керпі – Шаруашылық құрылыштың биіктігі жер беті деңгейінен итарқалық құралымның үстіне дейін (жабын шатыржалы) - 3 м аспау керек; парапет немесе итарқалық емес құралым үстіне дейін (тегіс жабын) – 2,5 м аспау керек				

Максималды жеке шаруашылықтағы мал мен құстарға арналған қора.....	45
Сол, бірақ орташа жеке шаруашылықта.....	25
Сол, бірақ минималды жеке шаруашылықта	15
Шаруашылық құрал-сайман және отын сақтауға арналған қора.....	15
Шаруашылық бастырма.....	15
Малдарға жем дайындау орынжайы.....	20
Жаздық асүй	10
Гараж.....	25
Монша.....	12
Жылыжай.....	20
Жерқойма	10
Жазғы душ.....	6
Көн сақтау орны.....	6
Қоқыс жинақтаушысы бар дәретхана.....	3

5.2.9 Тұрғын бөлмелерінің терезелерінен көршілес телімдерде орналасқан үй мен шаруашылық құрылыштар қабырғаларына дейінгі (мал мен құстары жоқ қора, гараж, монша) қашықтық санитарлық және тұрмыстық шарттар бойынша 6 м кем болмау керек.

Көршілес үлескінің шекарасынан шаруашылық құрылыштарды және перголдар мен күркелерді (биіктігі 3м аспайтын)

кем дегенде 1 м қашықтықта орналастыру керек, үй жануарлары тұратын вольерлерді – кем дегенде 4 м, жеке тұрған тұрғын үй мен өртке қарсы суат (тоған, хауыз) – кем дегенде 3 м, жасыл желектер: биік жеміс ағаштары (алма, алмұрт, қара шие т.с.с.)-

кем дегенде 3м; орташа биіктікті жеміс ағаштарын (шие, алқоры, алша, бұрген, ақшатыр т.с.с.), сонымен бірге қортық жеміс және сәнді ағаштарды – кем дегенде 2 м; жидекті (қарақат, бұлдірген, жұзім т.с.с.) және сәнді бұталарды – кем дегендеге 1м.

7 кесте – Құрылыштардан ғимараттар мен имараттарға дейінгі санитарлық арақашықтық көлемі

	Құрылыштардан ғимараттар мен имараттарға дейінгі санитарлық арақашықтық көлемі, м						
	Төлдерін есептемегендегі бір мезгілде асырайтын үй жануарларына арналған (с.і. вольерлер) құрылыш: 2 сиыр мен шошқага дейін; 5 ешкі мен қойға дейін; 10 қоянға дейін; үй құсының 50 данасына дейін	Төлдерін есептемегендегі бір мезгілде асырайтын үй жануарларына арналған (с.і. вольерлер) құрылыш: 4 сиыр мен шошқага дейін; 10 ешкі мен қойға дейін; 20 қоянға дейін; үй құсының 50 данасына дейін	Көн сақтау орны	Жуынды төгетін шұнқыр	Көндегі (тыңайтқыштап)	Салқын дәретханалар	Қоқыс төгетін шұнқырлар
Ғимараттар, имараттар							
1-қабатты тұрғын үйлер қасбет	15	25	15	15	10	10	10
бүйіржақ	15	25	15	15	10	10	10
2-қабатты тұрғын үйлер қасбет	15	25	15	15	10	10	10
бүйіржақ	15	25	15	15	10	10	10
Тәрбие мен білім беру мекемелері қасбет	25	50	25	15	30	20	15
бүйіржақ	25	50	25	15	30	20	10
Ұлескі шекарасы	20	40	20	-	10	10	10
Шахталық құдық	30	50	50	50	50	50	50

5.2.10 Егер телім шекарасы көліктік коммуникациялардың қызыл сзығына сәйкес келсе, тұрғын үйді қызыл сзығы қтан кем дегенде 3м қашықтықта орналастыру керек, егер басқасы қалакұрылыстық құжаттамада көрсетілмесе.

Қалыптасқан аулалы тұрғын үй құрылышын қайта құралымдау кезінде бекітілген қалақұрылыстық құжаттаманы, ҚР ҚН 3.01-02 талаптарын, [3] сәйкес өрт қауіпсіздігі нормаларын сақтаған жағдайда, берілген қашықтықты аймақтық сәулет және қала құрылышы органының келісімімен қысқартуға рұқсат етіледі.

5.2.11 Ауылдық елді мекендерде және кіші қалаларда бірнеше қожайынға арналған үй-жайлық телімдерден тыс орналасқан шаруашылық құрылыштарды (соның ішінде мал мен құстарға арналған қораларды) біріктірген кезде, үйдің тұрғын бөлмелерін ің (бөлмелер, асүйлер, дәліздер) терезелерінен санитарлық қашықтықты шаруашылық құрылыштар бөлігіндегі ұяшықтар санына байланысты 8-кестеге сәйкес қабылдау керек.

8-кесте – Үйдің тұрғын бөлмелерінің терезелерінен санитарлық қашықтықтар

Шаруашылық құрылыштар бөлігіндегі ұяшықтар саны	Санитарлық қашықтық, м (кем емес)
1-2	15
3-8	25
9-30	50
31-120	100

Ескертпе – Тұрғын аймағы шенберінде орналастырылатын қоралар бөліктегінің әрқайсысының құрамында 30 ұяшықтан аспау қажет.

Мал мен құсқа арналған біріктірілген қоралар құрылышының ауданы 800 m^2 аспау керек. Қоралар бөліктегінің арасындағы қашықтықты [3] келтірілген өртке қарсы нормаларға және санитарлық талаптарға сәйкес қабылдау керек

6 КӨГАЛДАНДЫРУ МЕН АБАТТАНДЫРУДЫ ЖОБАЛАУ ЕРЕЖЕЛЕРИ

6.1 Көгалдандыру мен абаттандыру

6.1.1 Аулалы тұрғын үй құрылышы аудандарында құрамында демалыс, дene шынықтыру және спорт орындары бар, жалпы қолданылатын көгалдандырылған аумақтарды құру керек: тәрбие мен білім беру мекемелері мен басқа қоғамдық мақсаттағы нысандар, тұрғын көшелері телімдерінің аумақтарын көгалдандыру.

6.1.2 Көгалдандырылған аймақтарды (саябақтар, гүлдер бағы) нормативке сүйене отырып кем дегенде 6 m^2 /ад., жаяу жүргіншілердің қол жетімділігі 20 минуттан аспайтындағы етіп орналастыру керек. Көгалдандырылған аймақтар шенберінде балалардың ойын алаңдары ($1,6 \text{ m}^2$ /ад.), дene шынықтыру және спорт алаңдарын ($1,1$ -ден $1,8 \text{ m}^2$ /ад), тыныштықта демалу және қатынасу алаңдары (1 m^2 /ад) орналастыруға рұқсат етіледі. Жасыл желектер жалпы қолданылатын демалыс орындары ауданының 50%-нан кем болмау керек.

6.1.3 Тұрғындар саны 1,5 мыңдан 3,0 мың адамға дейінгі құрылымдық-жоспарлау элементтері шенберінде көлемі 1200 m^2 әмбебап дene шынықтыру алаңын (жөніл атлетика, гимнастика, волейбол, баскетбол, мини-футбол) жобалаған жөн. Бірнеше құрылымдық-жоспарлау элементтері үшін дene шынықтыру және спорт алаңдарын көршілес немесе мектептің спорт бөлігімен бір кешендө орналастыруға болады.

Тәрбие мен білім беру мекемелері телімдерін көгеріштегендіру 40%-кем болмау керек

6.1.4 Үй-жайлық телім қоршауының болуы, оның биіктігі, жарық өткізгіштік дәрежесі мен эстетикалығы бекітілген қалакұрылыстық регламенттерге сәйкес белгіленеді.

Үй-жайлық телімнің қоршауын орнатуға келесі параметрлер мен талаптар қойылу керек:

көше немесе өтпе жағынан қоршаудың биіктігі 2м-ге дейін орнатылады, жарық өткізгіштік дәрежесі – барлық биіктік бойынша 0-ден 100%-ға дейін;

ҚР ЕЖ 3.01-102-2012

Көршілес үй-жайлық телім жағындағы қоршаудың биіктігі 1,7 м-ге дейін жарық өткізгіштік дәрежесі – барлық биіктік бойынша 50-ден 100%-ға дейін.

Көршілес телімнің белгіленген (геодезиялық) шекарасынан 1м қашықтықта және одан жақын телімнің қосалқы қоршауын орнатуға тыйым салынады (егер өзгесі көршілес үй иелерімен, иелестермен заңнамада белгіленген тәртіппен келісілмесе).

Екі немесе одан көп пәтерден тұратын пәтерлік телімдер арасында қоршауларды орнату кезінде, көршілес пәтердің (пәтерлер) қасбеттері мен шатырларын, үйдің бөліктерін жөндеуге кем дегенде 1м өңірді қамтамасыз ету керек. Пәтерлік телімдер арасындағы қоршаудың биіктігі көршілес пәтердің терезесі бар қасбетіне қарама-қарсы жер бетінен 1,2м аспау керек және олар болмаған жағдайда, 1,7м аспау керек, қоршаудың жарық өткізгіштік дәрежесі барлық биіктік бойынша 50-ден 100%-ға дейін белгіленеді (егер өзгесі көршілес пәтер иелерімен, иелестермен заңнамада белгіленген тәртіппен келісілмесе).

6.2 Суару

Жеке тұрғын үй құрылышы аудандандарындағы жасыл желектерді суару [11] сәйкес жүзеге асырылады..

6.3 Аумақтың инженерлік дайындығы

6.3.1 Жер беті суларын әкетуді барлық бассейннен(суаттарға құятын науалар, су арналары, сайлар және т.б.), [4] сәйкес, қалаларда алдын ала ағын суы тазартылатын жабық типті жауын-шашын көрізін қарастыра отырып, жүзеге асыру қажет.

Жеке тұрғын үй құрылышы аудандарында және ауылдық елді мекендерде, сонымен бірге көшелермен, жолдармен, өтпелермен және тротуарлармен қылыштарда, көпірлер немесе құбырлар орнатылған саябақтар аумақтарында ашық су әкету құрылғыларын (арық, науа, кювет) қолдануға рұқсат етіледі.

6.3.2 Жеке тұрғын үй құрылышы аумағында, топырақ суларының деңгейі жоғары, сазды жерлердегі ауылдық елді мекендерде және стадиондар, саябақтар және өзге жалпы қолданыстағы көгалдандырылған территоиялардағы күрделі құрылыш өңірлерінде жабық дренаждар орнату арқылы топырақ сулары деңгейінің төмендеуін қарастырған жөн, ашық құрғату желісіне жол беріледі.

Аталған іс-шаралар [4] сәйкес күрделі құрылыш аумағында топырақ суларының төмендеуін қамтамасыз ету керек – жобалық беткі белгіден кем дегенде 2 м жерде; стадиондар, саябақтар, гүл бақтары мен басқа жасыл желектерден кем дегенде 1м жерде.

6.3.3 Жағалаулар маңында орналасқан жеке тұрғын үй құрылышы мен ауылдық елді мекендер аумақтарын сельден, жел қуған толқындардан және топырақ суларынан төсеме (жуып шаю) немесе үйінділермен қорғау керек. Төсемесі бар аумақ жиегінің белгісін желмен қуылған толқындар биіктігін ескере отырып, биік сулардың есептік деңгейінен кем дегенде 0,5м биіктеу қабылдау керек. Есептік деңгейден бөгетше жотасының биіктігін [4] және [12] сәйкес имараттар класына байланысты орнату қажет.

Биік сулардың есептік деңгейі есебінде тұрғын үй және қоғамдық ғимараттар құрылышы салынған немесе келешекте салынатын аймақтар үшін 100 жылда бір рет және саябақтар мен жазықтықты спорттық имараттар аумақтары үшін 10 жылда бір рет қайталанатын ең биік су деңгейінің белгісін қабылдау керек.

7 ХАЛЫҚҚА ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ ЖҮЙЕСІН ЖОБАЛАУ ЕРЕЖЛЕРИ

7.1 Жеке тұрғын үй құрылышы аудандарына қызмет көрсету жүйесінде 1000м-ге дейін жаяу жүріп қол жеткізу радиусында орналасатын құнделікті пайдалану мекемелері және 1500м-ге дейін жаяу жүріп қол жеткізу радиусында (15 мин-қа дейінгі жаяу және көліктік қозғалыстарды қоса алғанда) орналасатын дүркін-дүркін пайдалану мекемелері бөлінеді.

Алдын ала есептер үшін, аумақтарды резервлеу мақсатымен, қызмет көрсету мекемелерімен қамтылу тізілімі мен нормативтер көрсеткіштері және олардың жер телімдерінің көлемі ұсынылатын Г қосымшасына сәйкес қабылданады.

Жалпықалалық (жалпыауылдық) маңыздығы мамандандырылған, көпсалалы және басқа қызмет көрсету мекемелері мен қәсіпорындарын орналастыру кезінде, олардың саны, құрамы және сыйымдылығы қаланың (кенттің) барлық тұрғындарына қызмет көрсету есебінен [8] келтірілген есеп нормалары бойынша белгіленеді.

Бәсекелестік қәсіпкерлік қызмет негізінде минималды есептік қажеттіліктен артық пайда болатын қызмет көрсету мекемелері мен қәсіпорындарын орналастыру кезінде, олардың саны, құрамы, сыйымдылығы мен қолжетімділік радиустары белгіленбейді.

7.2 Қалалардағы жеке тұрғын үй құрылышында орналастырылатын құнделікті пайдаланатын қызмет көрсету нысандарына дейінгі қолжетімділік көрсеткіштерін, әдеттеңдій, 9-кестеде келтірілген көрсеткіштерден аспайтындағы қабылдаған жөн.

7.3 Ауылдық елді мекендердің жеке тұрғын үй құрылышы аудандарындағы қызмет көрсету мекемелері мен қәсіпорындарын әр елді мекен тұрғындарын жаяу қолжетімділік радиусы 30 минуттан аспайтын құнделікті қызметпен қамтамасыз ету есебінен қарастырып орналастырған жөн.

Жоғары дәрежелі қызмет көрсету нысандарымен қамтамасыз етуді ауылдық елді мекендер тобына [8] келтірілген есептер нормалары бойынша немесе қызмет көрсету саласындағы қәсіпкерлік пен бәсекелестіктің дамуын ескере отырып, ауыларалық қызмет көрсетудегі елді мекеннің қызметіне сәйкес жобалау тапсырмасы бойынша қарастыру керек.

Ауылдық елді мекендердің қызмет көрсету мекемелері мен қәсіпорындары жер телімдерінің көлемдерін қалалық елді мекендерге ұсынылатын нормативтер бойынша қабылдауга рұқсат етіледі.

Ауылдық мекеннің тұрғындарын қызмет көрсету мекемелерімен қамтылуының минималды көрсеткіштері ұсынылатын Г қосымшасында келтірілген.

**9-кесте – Құнделікті қолданылатын қызмет көрсете нысандарына дейінгі
қолжетімділік көрсеткіштері**

Қызмет көрсете мекемелері мен кәсіпорындары	Қызмет көрсете радиусы, м
Мектепке дейінгі балалар мекемелері	600
Жалпы білім беру мектептері	800
Бастауыш мектеппен біріккен мектепке дейінгі балалар мекемелері	600
Сүт асүйлерінің тарату нүктелері	800
Дәріханалар	1000
Дене шынықтыру-сауықтыру жаттығуларына арналған алаңдар кешені	800
Дене шынықтыру-сауықтыру жаттығуларына арналған орынжайлар	800
Құнделікті демалысқа арналған орынжайлар	1000
Сауда, қоғамдық тамақтану, тұрмыстық қызмет көрсете кәсіпорындары	1000
Коммуналдық қызмет көрсете кәсіпорындары	1000
Байланыс бөлімшелері	800
Банк мекемелері	800
Ес керпі – Белгіленген қолжетімділік радиусын сақтау үшін, сыйымдылығы 1000 орыннан асатын жалпы білім беру мектептерін жобаламаган жөн. Оқушыларды тасымалдау ұйымдастырылған кезде жалпы білім беру мектептерінің қолжетімділік радиусы шектелмейді және жобалау тапсырмасымен белгіленеді.	

8 КӨЛІКТІК ЖӘНЕ ЖОЛ-ҚӨШЕЛІК ЖЕЛИНІ ЖОБАЛАУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

8.1 Жеке тұрғын үй құрылышы аудандарындағы көшелер мен жолдардың параметрлері, сонымен бірге көшенің бір қозғалыс жолағының өтімділік қабілеті көшелер мен жолдар санатына, қозғалыс құрамына, есептік жылдамдыққа, бойлық еңіске байланысты есеппен [8] нормаларына сәйкес белгіленеді.

Көшелер мен жолдардың өтімділік қабілетін алдын ала есептеу үшін, қозғалыс жолағына түсетін жүктемені сағатына 1200-1500 келтірілген бірлік етіп қабылдауға болады.

8.2 Екі жолақты көшелер мен жолдардағы бойлық еңісі 20%-дан асатын және қашықтығы 300 м-ден астам өрлеу үлескілерінде, ереже бойынша, қосымша қозғалыс жолағын қарастыру керек. Екі жолақты жол бөлігінен үш жолақты жол бөлігіне дейінгі және көрісінше ауысу үлескісінің ұзындығын кем дегенде 70м етіп қабылдау керек.

Террасалық құрылыш кезінде орт сөндіру машиналары өтетін өтпелер мен оларды байланыстыратын жаяу жүргіншілер (баспалдақты) жолдарын қарастыру керек. Өтпелер мен жаяу жүргіншілер жолдары арасындағы қашықтық 100 м-ден аспау керек.

Жеке тұрғын үйлер топтары арасындағы көлденең өтпелер бір-бірінен 200 м-ден аспайтын қашықтықта орналастырылу қажет.

8.3 Үй-жайлық телімдерде мал мен құсту асыраған кезде, жеке малды айдал өтуге арналған және жүк машиналары өтуге арналған ені 4,5 м-лік бір жолақты орамішлік шаруашылық өтпелерді бір-бірінен 75м қашықтықта ені 6м-лік және ұзындығы 15 м-лік өткелдерді орналастыра отырып қарастыру керек.

8.4 Магистральды қөшелердің жаңындағы жеке тұрғын үй құрылышы аудандарында тұрғын үйлерге кіре берістерді, әдеттегідей, жергілікті маңызы бар және бүйір өтпелерден қарастыру керек. Магистральды қөшелердің негізгі қозғалыс бөлігіне үй-жайлық телімдер топтарына түйіспелерге рұқсат етіледі, сонымен бірге осындай түйіспелердің осьтары арасындағы қашықтық 150 м-ден кем болмау керек.

Қайта құралымдау жағдайында өтпелердің жалпықалалық маңыздығы реттемелі қозғалысты магистральды қөшелердің негізгі қозғалыс бөлігіне түйіспелер рұқсат етіледі.

Көшелердің, жергілікті немесе бүйір өтпелердің жиегінен құрылыш сызығына дейінгі қашықтық 25 м-ден аспау керек.

Аталған қашықтық сақталмаған жағдайда құрылышынан 5м-ден аспайтын қашықтықта өрт сөндіру машиналары өтетін ені 6м-лік жолақты қарастыру қажет.

8.5 Тұйық қөшелердің аяқ жағында көлемі 20x20 м бұрылыш аландарын немесе орталық аралының диаметрі 16 м жол орамдарын орналастыру қажет.

8.6 Магистральды қөшелердің негізгі жол бөлігіне бүйір өтпелер түйіспелерін, ереже бойынша, екі жолақты қозғалыс кезінде қылышы шетінен есептегендеге 50м-ден жақын болмау керек, бір бағыттағы үш және одан көп жолақты қозғалыс кезінде - 60м.

Көшелердегі тротуарларды құрылышынан кем дегенде 3м қашықтықта орналастыру ұсынылады. Жекелеген жағдайларда тротуардың жолдың қозғалыс бөлігіне жанасуына жол беріледі.

8.7 Тротуарлар ені: жаяу жүргіншілер қозғалысының қарқындылығы 100 ад./сағ. төмен болса – 1,5м, жаяу жүргіншілер қозғалысының қарқындылығы 100 ад./сағ. асса – 2,25м. Қыс мезгілінде жауған қардың көлемі 200 м³/м-ден асатын аудандардағы магистральды қөшелердегі тротуарлар ені 3м-ден кем болмау керек. Тротуарлардың жаяу жүргіншілер бөлігі енінің ішіне киоскілерді, аялдамаларды, орындықтарды және т.б. орналастыруға арналған аландар қосылмайды.

8.8 Жеке тұрғын үй құрылышы аудандарындағы жеңіл автомобилдерге арналған гараждарды, әдеттегідей, үй-жайлық телімде орналастырған жөн.

8.9 Жеңіл автомобилдерді уақытша сақтауға арналған ашық тұрақтарды мәдени-тұрмыстық қызмет көрсету нысандары, өндірістік және коммуналдық-қоймалық нысандар жаңында қарастыру керек. Тұрақтар ауданы [8] сәйкес немесе жобалау тапсырмасы бойынша қабылданады.

8.10 Жанармай құю станцияларын орналастырған кезде, [8] талаптарын басшылыққа алған жөн.

8.11 Жеке тұрғын үй құрылышы аудандарындағы қоғамдық жолаушылар көлігінің жер бетіндегі желілерін магистральды қөшелермен тарту қажет. Автобус желілерін бір бағытта және негізгі тұрғын қөшелермен тартуға рұқсат етіледі.

8.12 Қоғамдық көлік аялдамаларының арасындағы қашықтықтар жаяу жүргіншілердің аялдамаға келу ұзақтығын 10-кестеге сәйкес қамтамасыз ету керек.

ҚР ЕЖ 3.01-102-2012

8.13 Қозғалысы реттемелі магистральды көшелердегі автобустар мен троллейбустардың аялдамаларын, әдеттегідей, қылыштан кейін 20 м-ден кем емес қашықтықта орналастыру керек. Аялдама алаңының ұзындығын бір бағытты маршруттар үшін 20м-ге дейін, бірнеше бағытты маршруттар үшін 30м-ден 40 м-ге дейін, ені –кем дегенде 3м, кеңейту отгоны- 15 м-ден кем емес болу қажет.

Отырғызу алаңының енін 1,5 м-ден 2,25 м-ге дейін аялдаманың жолаушылардың айналымына (санына) байланысты қабылдау керек (bastyrmanы орнатуды ескермегендे).

10 кесте – Қоғамдық көлік аялдамалары арасындағы қашықтықтар

Қаланың аудандары	Қалалардағы келу жолдарының ұзындығы, м	
	Ірі және үлкен	Ірі және үлкен
Біріктірілген құрылыш	500	350
Үй-жайлық құрылыш	800	600
Өндірістік және коммуналдық-қоймалық (кәсіпорындардың қақпаларынан)	400	300
Бұқаралық демалыс және спорт өнірлері (бас кіре берістен)	800	400
Жалпықалалық орталық (көпшілік пайдаланатын нысандардан)	250	150
Ескертпе – Ауылдық елді мекендердегі қоғамдық көлік аялдамалары арасындағы қашықтықты үй-жайлық құрылышқа арнап қабылданған көрсеткіштерге сәйкес қабылдау керек .		

9 ИНЖЕНЕРЛІК-ТЕХНИКАЛЫҚ ИНФРАҚҰРЫЛЫМДЫ ЖОБАЛАУ ЕРЕЖЕЛЕРИ

9.1 Сумен жабдықтау және суды бұрып әкету

9.1.1 Сумен қамту жобалары су тұтыну мен суды әкету теңгерімін міндепті талдау арқылы жобаларымен бір мезгілде әзірлену керек.

9.1.2 Үй-жайлық типті тұрғын үйлер үшін құрылыштың бірінші кезегіне орталықтандырылған сумен қамту жүйесі кезінде және кәріздік ағын суларды тиісті қабылдануын ұйымдастыру кезінде жергілікті (тұрғын бірлігі немесе орамға) немесе автономды (бір үй-жайлық телімге) кәріздер жүйелерін қарастыруға болады.

9.1.3 Жергілікті кәріздер жүйелерін ің тазарту құрылғыларының жер телімдерін ің және олардың санитарлық қорғау өнірлерін ің көлемдерін топырақ жағдайларына және ағын сулар көлеміне байланысты қабылдау керек, бірақ 0,25га-дан аспау керек.

Жергілікті санитарлық-эпидемиологиялық қызмет органдарының келісімімен ағызу станцияларын қолдануға рұқсат етіледі. Ағызу станцияларына бөлінетін жер телімдерін ің көлемдерін және олардың санитарлық-қорғау өнірлерін [4] сәйкес қабылдау керек.

Көріз тартылмаған жеке тұрғын үй құрылышы өнірінде биодәртханаларды қолдану ұсынылады.

9.2 Санитарлық тазарту

9.2.1 Тұрмыстық қалдықтарды жинауға қоқыс жинақтағыштар мен контейнерлер үшін арнайы көлік жақындаі алатын арнайы аландар қарастырылады .

Тұрмыстық қалдықтарды жинау үшін қоқыс жинақтағыштарды және контейнерлерді орнатуға арналған аландардың көлемдері белгілі контейнерлер санын орнатуға есептелу керек, бірақ 5-тен аспау керек.

9.2.2 Орнатылатын қоқыс жинақтағыштардың санын анықтау тұрғындар санына, қалдықтардың жинақталу нормативтеріне, сақтау мерзімдеріне негізделіп жүзеге асырылады.

9.2.3 Жеке тұрғын үй құрылышы аудандарында қоқыстарды тазалау үшін қоқыс жинақтағыштарға және ірі көлемді шаруашылық-тұрмыстық қалдықтарға арналған аландарды бір-бірінен 200 м қашықтықта орнату керек. Қоқыс жинау аландары тұрғын үйлердің терезелерінен, мектепке дейінгі балалар мекемелерінің, емдік-профилактикалық ұйымдардың және тамақтану нысандарының шетінен кем дегенде 20м қашықтықта орналасу керек.

9.2.4 Жеке тұрғын үй құрылышы ауданында ірі көлемді тұрмыстық және шаруашылық қалдықтарға арналған аландарды олардың жиналу нормасына қарап, қатты тұрмыстық қалдықтардың нормативтік көлемінің 5 % мөлшерінде қарастыру керек.

9.2.5 Тұрмыстық қалдықтардың жинақталу нормаларын 11-кестеге сәйкес қабылдау қажет.

11 кесте – Тұрмыстық қалдықтардың жинақталу нормалары

Тұрмыстық қалдықтар	Тұрмыстық қалдықтар саны 1 адамға, жылына л	
	КГ	Л
Қатты : Су құбырымен, кәрізбен, орталыктандырылған жылумен және газбен жабдықталған тұрғын ғимараттарынан Өзге тұрғын ғимараттарынан	190-225 300-450	900-1000 1100-1500
Қоғамдық ғимараттарды ескере отырып қала бойынша жалпы саны	280-300	1400-1500
Сұйық сыптырьындылар (ағызу станциялардың)	-	2000-3500
Көшелердің, аландар мен саябактардың қатты беттерінің 1 м ² -нен сыптырьындылар	5-15	8-20

9.3 Энергиямен жабдықтауды жобалау ережелері

9.3.1 Энергетикалық жүктемелерді өтеу үшін энергия тасқыштарды таңдау елді мекеннің отын-энергетикалық теңгерімі құрылымын ескере отырып, климаттық жағдайлардың, қалакұрылыштық және басқа факторлардың әр түрлі нұсқаларының

ҚР ЕЖ 3.01-102-2012

техника-экономикалық салыстырмалары негізінде, сонымен бірге қоршаған ортандың қорғау, аумақтарды үнемдеу талаптарын ескеріп атқарылу керек.

9.3.2 Жеке тұрғын үй құрылышы аудандарының электржабдықтауын аудандық энергетикалық жүйе желілерінен қарастыру керек, ол болмаған жағдайда - жергілікті электр станцияларынан.

9.3.3 Алдын ала есептер үшін шаруашылық-тұрмыстық және коммуналдық қажеттілікке ірілendірілген көрсеткіштерді қолдану қажет.

9.3.4 Кернеуі 110-120кВ жабық төмендету подстанциялары мен тарату құрылғыларына арналған жер телімдерінің көлемдерін 0,6га-дан аспайтындей қабылдау қажет.

9.3.5 Электртасымалдау өзу желілерінің бойымен кернеу қуаттылығына байланысты 12-кесте бойынша қабылданатын күзету және санитарлық қорғау өндірілген қарастырылу керек.

9.3.6 Жеке тұрғын үй құрылышының жылжабдықтауын, ереже бойынша, аудан тұрғындарының тығыздығына негіздел қарастыру керек. Жеке тұрғын үй құрылышының бейорталықтандырылған жылжабдықтауын зауыттық өндірілген жылукондырғыларын және сумен жылжыту жүйелерін пайдалана отырып тұрғындар тығыздығы 40 ад./га төмен болғанда қарастырылады.

9.3.7 Қолданыстағы құрылыштағы ошақпен жылжыту жүйелерін қайта қуралымдау кезінде, жылжыту ошақтарын ауданды газдандыру жағдайында қатты отыннан табиғи газға көшіруге рұқсат етіледі. Сонымен бірге зауыттық өндірілген автомат жүйесі бар газ жанарғыларын қолдану керек.

9.3.8 Тұрғындар тығыздығы 40 ад./га жоғары біріктірілген жеке тұрғын үй құрылышының жылу жабдықтауын орталықтандырылған көздерден (топтық орамдық қазандықтар) қарастырган жөн.

9.3.9 Жылу желілерін жер астындағы каналдарда жобалау керек [10]. Тиісті дәлелденген кезде, ерекше жағдайда, жылу желілерінің жер үсті тартылуына жол беріледі.

9.3.10 Шаруашылық-тұрмыстық және коммуналдық қажеттіліктерге арналған газ шығындарын 13-кесте бойынша қабылдау керек.

Автономды жылу жүйесіне газ шығыны нормаларын тұрғын үйдің жалпы алаңының 1m^2 -не 100 m^3 есебінен қабылдаған жөн [9].

9.3.11 Жеке тұрган газреттеу пункттері (ГРП), шкафтық қондырғыларды қоса алғанда, тұрғын орамдар ішінде ғимараттар мен имараттардан кірістегі газ қысымы 6,0кг/см² кезінде кем дегенде 10 м қашықтықта орнату керек; газ қысымы 6,0-ден астам 12 кг/см² –ге дейін болса, 15 м. Сейсикалық аудандарда аталған қашықтықтарды екіге көбейту керек [5].

**12 кесте – Электртасымалдау әуе желілерінің бойындағы күзету және
санитарлық-қорғау өнірлері**

ЭТЖ кернеуі, кВ	Күзету өнірлерінің ені, м	Санитарлық қорғау өнірлерінің ені, м
10-ға дейін	10	-
35	15	-
ЭТЖ кернеуі, кВ	Күзету өнірлерінің ені, м	Санитарлық қорғау өнірлерінің ені, м
110	20	-
220	25	20
330	30	20
400	30	25
500	30	30
750	40	250
1150	-	300

Ескертпе – Кернеуі 750кВ, 1150кВ ӘЖ трассасының қысылған жағдайында (шатқал, үйінділер және т.б.)
кашықтықтардың қысқартылуы карастырылады, бірақ тиіс інше 40м және 55м кем емес,
мемсанәпидқадағалау органдарымен келісілген жағдайда.

**13-кесте – Шаруашылық-тұрмыстық және коммуналдық қажеттіліктеге
арналған газ шығындары**

Тұтынушылар	Норма
Үйде (пәтерде) газ плитасы мен орталықтандырылған ыстық сумен жабдықтау бар болса:	
табиғи газ	660
сүйытылған газ	610
Үйде (пәтерде) газ плитасы мен газ сұжылытқышы бар болса:	
табиғи газ	1900
сүйытылған газ	1750
Үйде (пәтерде) газ плитасы бар, бірақ газ су жылытқышы жоқ болса:	
табиғи газ	1100
сүйытылған газ	1050

9.4 Байланыс және радиотарату құралдарын жобалау ережелері

9.4.1 Байланыс бойынша жобалық шешімдер тұрғын үйлерде, қоғамдық тимарреттерде, басқа жалпы қолданылатын орындарда телефон орнату бойынша қолданыстағы нормативтерге сәйкес атқарылады.

9.4.2 Байланыс желілері мен арналар желісі қалааралық және халықаралық байланыс жүйелеріне шығуды ескере отырып құрылады.

ҚР ЕЖ 3.01-102-2012

9.4.3 Радиотаралу аудандық және қалалық радиотаралу тораптарынан барлық тұрғын және мәдени-тұрмыстық ғимараттарда радионүктелерді орнату арқылы жүзеге асырылады.

9.5 Инженерлік желілерді орналастыру ережелері

9.5.1 Инженерлік желілерді негізінен көшелер мен жолдар кескіні шеңберінде орналастыру керек:

- тротуарлар астында (немесе айыру жолақтарының астында) – жылу желілерін, өту мүмкіндігі жоқ және өтетін каналдар;
- айыру жолақтарында – су құбыры, газ құбыры, шаруашылық-тұрмыстық және беткі (лицевая) кәрізді.

Жүргінші жол ені 22м астам болса, су құбыры желілерін жолдың екі жағынан тарту қарастырылады.

Ең жақын жер асты инженерлік желілерден ғимараттар мен имараттарға дейінгі көлденең (жарықтағы) қашықтықты 14-кесте бойынша қабылдау керек.

Қатар (параллель) тартылғандағы көршілес инженерлік жер асты желілер арасындағы көлденең (жарықтағы) қашықтықты 15-кесте бойынша қабылдау керек.

9.5.2 Қалакұрылыстық жобалаудың барлық кезеңдерінде инженерлік желілерді орналастыруға арналған арнайы техникалық аймақтар жүйесін қарастыру керек.

Техникалық өңірлерді магистральарлық аумақтар ішінде жеке тұрғын үй құрылышы жер телімдерінен тыс орналастыруға жол беріледі .

Техникалық өңірлерді әдеттегідей, көшелердің оңтүстік және батыс жақтарында орналастыру керек.

10 ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ ТАРАУЫН ЖОБАЛАУ ЕРЕЖЕЛЕРИ

10.1 Жеке тұрғын үй құрылышы аудандарын жайғастыру және құрылышын салу жобаларын әзірлеген кезде, Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі және табиғатты қорғау жобалауы мен нормалануы саласындағы нормативтік-техникалық құжаттама талаптарына сәйкес қоршаған ортаға әсерін бағалау жасалады.

10.2 Жеке тұрғын үй құрылышы аудандарын жайғастырып, құрылышын салу кезінде, поезд жүретін шеткі теміржол қатынас жолының осінен тұрғын үй құрылышына дейінгі қашықтық 100 м кем болмау керек. Шудан қорғану іс-шараларын атқару кезінде және теміржолдар отетін жерлердегі 3 м астам ойықтарда шудан қорғау өнірінің ені

мемлекеттік санитарлық кадағалау органдарының келісімімен 50м-ге дейін кішірейтілуі мүмкін. СКӨ 50%-нан астамы көгалдандырылу керек.

11 ӘРТ ҚАУПСІЗДІГІ ЖӨНІНДЕГІ ҚОЛАЙЛЫ ШЕШІМДЕР

11.1 Террасалық құрылыш кезінде әрт сөндіру машиналары өтетін өтпелерді және оларды байланыстыратын жаяу жүргіншілер (баспалдақ) жолдарын қарастырған жөн. Өтпелер мен жаяу жүргіншілер жолдары арасындағы қашықтық 100м аспау керек.

11.2 Магистральды көшелер жанындағы жеке тұрғын үй құрылышы аудандарындағы тұрғын үйлерге кіре берістерді жергілікті маңыздығы көшелерден және бүйір өтпелерден қарастыру керек.

Көшелердің негізгі жүргінші жолының, жергілікті немесе бүйір өтпелерінің шетінен құрылыш шетіне дейін 25 м аспау керек.

Қашықтық артық болған жағдайда, өрт сөндіру машиналары өтуге жарамды құрылыш шетінен 5м-ге дайынгі қашықтықта ені 6 м жолақты қарастырған жөн.

11.3 Өртке қарсы сумен жабдықтау суқұбыры желісінен төмен және жоғары қысымды гидранттардан су беру арқылы қарастырылуы мүмкін немесе суды тікелей өртке қарсы резервуарлардан немесе табиғи суаттардан беру арқылы жүзеге асырылуы мүмкін.

Өрт сөндіруге кеткен шығындарды [3] талаптарына сәйкес қабылдаған жөн.

14 кесте – Ең жақын жер асты инженерлік желілерден ғимараттар мен имараттарға дейінгі көлденең (жарықта) қашықтық

Инженерлік желілер	Жер асты желілерінен әуе электр тасымалдау бағаналарының іргетастарына дейінгі көлденең қашықтық, м						
	Гимараттар мен имараттардың іргетастары	Коршаулар, эстакадалар, контакттілі желі мен байланыс бағаналары	Темір жолдар (шеткі жолдың осіне)	Автожолдар (кемежай тасы, жүргінші жолдың жиегі)	Сыртқы жарықтандырудың 1 кВ-на дейін	1 кВ –тан астам 35 кВ-қа дейін	35 кВ-тан астам
Су құбыры мен арынды көріз	5	3	4	2	1	2	3
Өздігінен ағатын көріз бен суағарлар	3	1,5	4	1,5	1	2	3
Дренаждар	3	1	4	1,5	1	2	3
Газ құбырлары:							
а) төмен қысымды 0,05 МПа-ге дейін	2	1	3,8	1	1	5	10
б) орташа қысымды 0,3 МПа-ге дейін	4	1	4,8	1,5	1	5	10
в) жоғары қысымды 0,3 МПа-дан жоғары 0,6-ғадейін	7	1	7,8	2,5	1	5	10
г) жоғары қысымды 0,6-дан 1,2 Мпа-ға дейін	10	1	10,8	2,5	1	5	10
Жылу желілері (каналдың сыртқы қабырғасынан)	2	1,5	4	1,5	1	2	3
Күш шоғырсымдары мен байланыс шоғырсымдары	0,6	0,5	3,3	1,5	0,5	5	10

15 кесте – Көршілес инженерлік жер асты желілер арасындағы көлденең (жарықтағы) қашықтық

Инженерлік желілер		Қашықтық , м, көлденеңінен (жарықта) ..... дейін											
		Су құбырына	Тұрмыстық кәрізге	Дренаж бен нөсерлік кәрізге	Қысымды газ құбырларына дейін, МПа (кгс/см ²)				Барлық көрнекіл күш шоғырындарға				Жылу желілеріне
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Су құбыры	1 ескер тпені кара	2 ескер тпені кара	1,5	1	1	1,5	2	0,5*	0,5	1,5	1,5	1,5	1
Тұрмыстық кәріз	2еск ертпе ні кара	0,4	0,4	1	1,5	2	5	0,5*	0,5	1	1	1	1
Жауындық кәріз	1,5	0,4	0,4	1	1,5	2	5	0,5*	0,5	1	1	1	1

15 кесте – Көршілес инженерлік жер асты желілер арасындағы көлденен (жарықтағы) қашықтық (жалғасы)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Қысымды газ құбырлары, МПа (кгс/см ²): тәмен 0,005 – ке дейін(0,05) орташа 0,005- тен астам (0,05) 0,3-ке дейін (3) жоғары 0,3-тен астам (3) 0,6-ға дейін 6) жоғары 0,6-дан астам (6) 1,2-ге дейін (12)	1	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	2	1	2	1
	1	1,5	1,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	2	1	2	1,5
	1,5	2	2	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	2	1,5	2	2
	2	5	5	0,5	0,5	0,5	0,5	2	1	4	2	4	2
Барлық кернеулі күш шоғырысымдары	0,5*	0,5*	0,5*	1	1	1	2	0,1-0,5*	0,5	2	2	2	1,5
Байланыс шоғырысымдары	0,5	0,5	0,5	1	1	1	1	0,5	-	1	1	1	1

15 кесте – Көршілес инженерлік жер асты желілер арасындағы көлденен (жарықтағы) қашықтық (жалғасы)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Жылу желілері:													
Каналдың, тоннельдің сыртқы қабырғасынан	1,5	1	1	2	2	2	4	2	1	-	-	2	1
Арнасыз тарту қабыршағынан												2	1
Каналдар, тоннельдер	1,5	1	1	2	2	2	4	2	1	2	2	-	1
Сыртқы пневмоқоқыс құбырлары	1	1	1	1	1,5	2	2	1,5	1	1	1	1	1
Қазақстан Республикасының Электр кондырғыларын орнату (ЭКО) ережелерінің 2 таруының талаптарына сәйкес													
Ескертпе – Су құбырының бірнеше желісін катар (параллель) тарту кезінде, олардың арасындағы қашықтықты техникалық және инженерлік-геологиялық жағдайларға байланысты ҚР ҚНжЕ 4.01-02 сәйкес қабылдаған жөн.													
Тұрмыстық көрізден шаруашылық ауызсу су құбырына дейінгі қашықтықты қабылдаған жөн, м: темірбетон және асбестцемент құбырлардан тұратын су құбырына дейін - 5; диаметрі 200мм-ге дейінгі шойын су құбырларына дейін - 1,5, диаметрі 200 мм-ден астам - 3; пластмасса құбырлы суқұбырларына дейін - 1,5.													
Көріз желілерімен өндірістік су құбыры арасындағы қашықтық құбырлардың материалы мен диаметріне және номенклатуралар мен топырақтар сипаттарына байланысты 1,5 м болу керек.													
Газ құбырын параллель тартқан кезде, диаметрі 300мм-ге дейінгі құбырлар үшін олардың арасындағы қашықтық (жарықта) 0,4 м қабылданады, 300мм асса -0,5 м, егер бір орда екі немесе одан көп газ құбыры бірге орналастырылса .													
15-кестеде болат газ құбырларына дейінгі қашықтықтар көрсетілген. Металл өмес құбырлы газ құбырларын орналастыруды қолданыстағы нормаларға сәйкес қарастыру керек.													

А Қосымшасы

(ұсынылатын)

A1 кестесі – Жеке тұрғын үй құрылышы аудандарындағы жер телімі бар бір үйге (пәтерге) шаққандағы аумақтың іріледірілген көрсеткіштері

Құрылыш типі	1 үйдің (пәтердің) аumaғы, га	1 га –дағы үлескілер саны
Үй жанындағы жер телімі бар үй-жайлық, м ²		
2500 астам	Жобалау	
2000-2500	тапсырмасымен	3-4
1500	0,25-0,30	5-6
1200	0,19-0,21	6-7
1000	0,15-0,17	7-8
800	0,13-0,15	8-9
Пәтерлік телімі бар біріктірілген, м ²	0,11-0,13	
600		11-13
500	0,08-0,09	13-15
400	0,07-0,08	15-17
300	0,06-0,07	17-20
	0,05-0,06	
Ескертпе – Малды айдан өтуге арналған оқшашау шаруашылық өтпелерді ұйымдастыру кезінде есептік аумақының ауданы 10%-ға дейін үлкейеді		
Жеке тұрғын үй құрылышының есептік аумағы есебінде күнделікті және дүркін-дүркін қызмет көрсету толық кешені бар тұрғын ауданының аумағы қабылданады.		

Б Қосымшасы
(ұсынылатын)

Телімнің оңтайлы ауданын және оның тығыздық сипаттамаларын талдаулы (аналитикалық) есептеу әдісі.

Осы Ережелер жинағының 3.1. т. көрсетілгендей ұсынылатын телім құрылышының тығыздық көрсеткіші, басқаша айтқанда «аумақты пайдалану еселеуіші» және басқа да тығыздық сипаттамалары аналитикалық (талдамалы) жолмен алынуы мүмкін.

Бұл қосымшада көрсетілген және «тұйықтық көрсеткіші» деп аталған құрылыштың параметрикалық сипаттамасы пайдаланылған. «Тұйықтық көрсеткіші» үй маңындағы аумақта қолайлы тұрғынортасын қалыптастырудың объективті (желден қорғау, шудан қорғау, инсоляция, қөзбен қабылдау) сандық критерийлер негізінде есептелгенжәне телімді шектейтін қасбеттік беттердің аудандарының (алаңдарының) телім ауданына қатысын сипаттайды. Қасбеттік беттермен шектелген аудан (алаң) телімнің минималды ауданына (құрылыш ауданысыз) эквивалентті деп есептеуге болады.

«Тұйықтық көрсеткіші» келесі формула арқылы білінеді:

$$z = hl / F_{Cb}, \quad (1)$$

мұнда z — «тұйықтық көрсеткіші»;

h — ғимарат биіктігі, м;

l — ғимарат ұзындығы, м;

F_{Cb} — құрылыштан бос телімнің ауданы, м².

Кейбір өзгерістерді орындаған соң, телімнің оңтайлы ауданын есептеуге арналған формуланы аламыз:

$$F_{Uc} = (h/z + a) l, \quad (2)$$

мұнда F_{Uc} — телім ауданы, м²,

a — ғимарат корпусының ені, м.

Әр түрлі ауыспалы мәндерді формулаға қойып(2), біз әр түрлі көлемдегі ғимараттар үшін телімдердің оңтайлы аудандарын есептей аламыз. Іс жүзінде ғимараттың көлемдері пәтерлердің жалпы ауданы арқылы жанамаланып белгіленеді. Сондықтан (2) формула (3) формулаға айналдырылған, және оның негізінде пәтерлердің жалпы ауданы мен телімнің оңтайлы көлемдері арасындағы тәуелділікті белгілейтін графиктер құрылған (Б.1-сурет).

$$F_{Uc} = S_{Ob} (h/za + 1) / k_{Gr}, \quad (3)$$

мұнда S_{Ob} — пәтерлердің жалпы ауданы, м²,

ҚР ЕЖ 3.01-102-2012

кгр —пәтерлердің жалпы ауданы мен жалпы құрылымдың ауданының арасындағы қатынасты сипаттайтын еселеуіш.

Формуланы ретімен өзгерте отырып, «аумақты пайдалану қарқындылығының еселеуіші» (ки) деп аталатын телім аймағының бірлігіне шаққандағы пәтерлердің жалпы ауданының шығысын есептеуге арналған формуланы шығаруға болады

$$ki = kgr / \{1 + h / (z \cdot a)\} \quad (4)$$

Сонымен катарап әр түрлі қабаттылық пен үй маңындағы аумақтарды қалыптастырудың жайғастыру сұлбалары үшін оңтайлы OSR және FAR есептеуге болады.

$$OSR = 100h / (z \cdot a \cdot n) \quad (5)$$

$$FAR = n / (h / az + 1) \quad (6)$$

мұндап — қабатсаны.

Жоғарыда келтірілген формулалар негізінде ки және FAR арақатынасын шығаруға болады

$$ki = FAR \cdot kgr / n \quad (7)$$

ки (FAR немесе OSR) және құрылымдың тығыздығы

(Пз) арасындағы байланыс келесі формулалар мен айқындалады:

$$ki = 0,01 \cdot kgr \cdot Pz \quad (8)$$

$$FAR = 0,01 \cdot Pz \cdot n \quad (9)$$

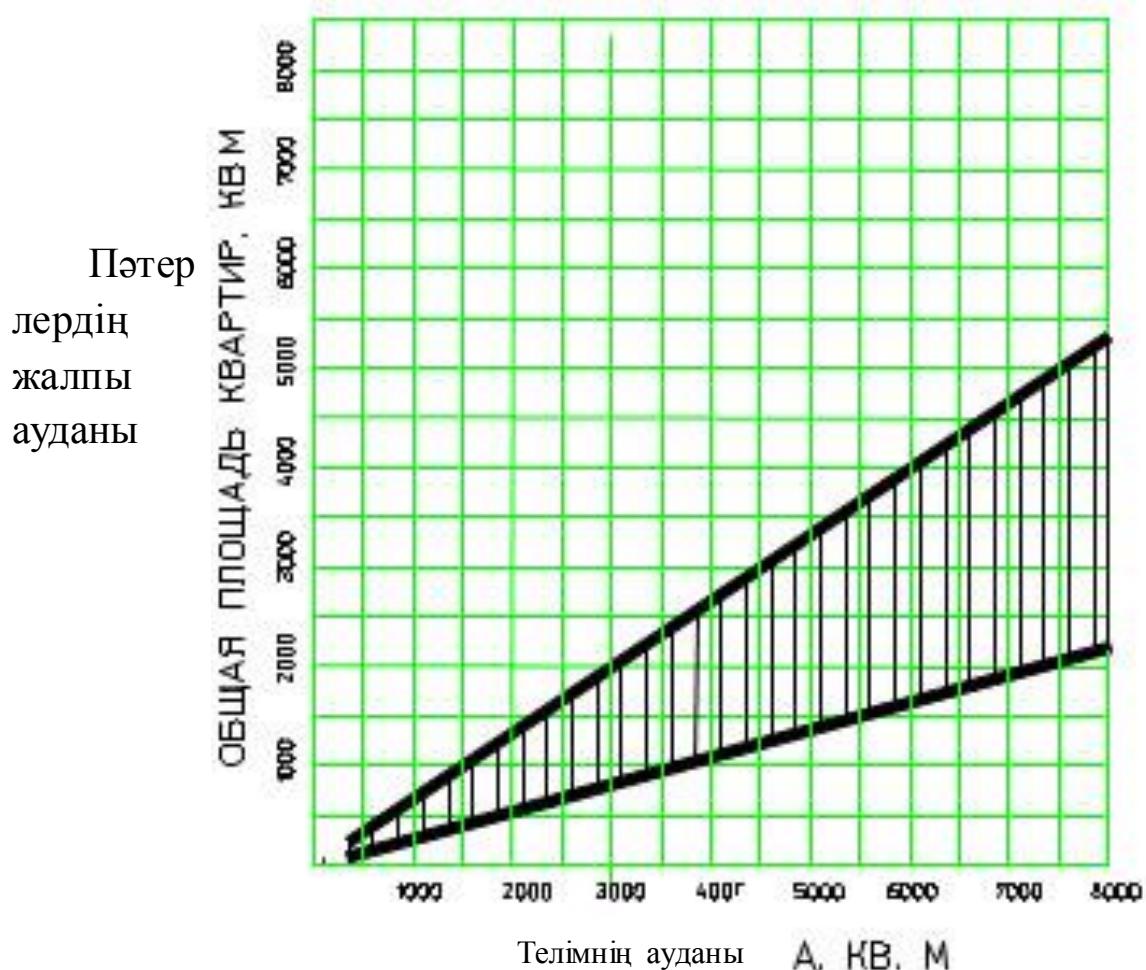
$$OSR = (100 - Pz) / FAR \quad (10)$$

Сонымен, талдамалы жолмен әртүрлі қабатты үйлер үшін ұсынылатын тығыздық келесі үшін анықтауға болады (Б.1-кесте).

Кестеде келтірілген ұсынылатын тығыздық сипаттамалары шығарылған «тұйықтық көрсеткіштері» негізінде есептелген және кгр мәндеріне сәйкес, олар өз кезегінде, отандық тәжір беде көнтараған көпшілдерлі ішкін гимараттар типтеріне сәйкес келеді. Құрылымдың ерекше жағдайларында (табиғи, қалақұрылымдық, экономикалық) және гимараттардың жаңа типтерін қолданған кезде тығыздық сипаттамалары өзгеру керек. Сондықтан осы қосымшада келтірілген есептеу әдісімен ұсынылатын тығыздық сипаттамалары әрбір нақты жағдайда телімдер көлемдерінде, олардың тығыздық сипаттамаларында анықтауға және дәлелдеуге мүмкіндік береді.

Б1-сурет. Екі қабат ғимараттар үшін телім ауданының пәтерлердің жалпы ауданына байланыс кестесі

2 ЭТ.

Б1 – Телімнің ұсынылатын тығыздық сипаттмалары

Жайғасымд.	Қабат-	Телімнің ұсынылатын тығыздық сипаттмалары					
сұлба	тылдырылған	Жер Ұлесінің меншікті көрсет.	OSR	FAR	k _и	Π ₃	
Г-тәрізді		2	3,7	280	0,3	0,27	16
жолақты		2	2,4	150	0,5	0,42	25
П-тәрізді			1,7	93	0,7	0,59	35
Минималды рұқсат етілген мәндер	2	1,4	75	шектелмейді			
Максималдырұ қсат етілген мәндер	2	шектелмейді		0,8	0,7	41	

В Қосымша
(ұсынылатын)

**B1 – Жеке тұрғын үй құрылышы аудандары үшін тұрғындардың есептік
тығыздығы (брутто)**

Құрылыш типі	Тұрғындар тығыздығы (брутто), ад./га, көлемі орташа отбасы, адам							
	2,5	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0	5,5	6,0
Үй жанындағы телімі бар, үй-жайлыш, алаңы м ² 2500 астам	Жобалау тапсырмасымен							
2000-2500	10	12	14	16	18	20	22	24
1500	14	17	20	22	25	28	31	33
1200	18	21	25	28	32	35	39	42
1000	20	24	28	32	36	40	44	48
800	23	27	32	36	41	45	50	54
Пәтер жанындағы телімдері бар, біркітірілген, м ²								
600	33	39	46	52	59	65	72	78
500	38	45	53	60	68	75	83	90
400	43	51	60	68	77	85	94	102
300	50	60	70	80	90	100	110	120

Г Қосымшасы
(ұсынылатын)

Г1 – Қызмет көрсету мекемелері мен қәсіпорындарды есептеу нормалары және олардың жер телімдерінің көлемі

Кәсіпорындар мен мекемелер	Өлшем бірлігі	Тұрғындардың 1000 ад. шаққандағы минималды қамтамасыздық ¹		Жер телімдерінің көлемдері
		Күнделікті қызмет көрсету(тұрғын бірлігі, тұрғын тобы) ²	Дүркін-дүркін қызмет көрсету (тұрғын ауданы)	
I Білім беру мекемелері				
Мектепке дейінгі балалар мекемелері	орын	Биліктің жергілікті атқару органдарының келісімімен жобалау тапсырmasымен анықталады, тұрғындардың демографиялық құрылымына сәйкес		Орынға ясли-бақша сыйымдылығы, $m^2 : 100$ орынға дейін - 40, 100 орыннан астам - 35. Жер телімдерінің көлемдерін қайта құралымдау жағдайында 25%-ға кішірейтуге болады, 15%-ға – еңісі 20%-дан астам бедерде орналастыру кезінде
Бастауыш мектеппен біріктірілген мектепке дейінгі балар мекемелері ³	орын	Жобалау тапсырmasымен (имараттардың екі типінің жалпы нормативтік мөлшерден)		

**Г1 – Қызмет көрсете мекемелері мен қәсіпорындарды есептеу нормалары және олардың жер телімдерінің көлемі
(жалғасы)**

Кәсіпорындар мен мекемелер	Өлшем бірлігі	Тұрғындардың 1000 ад. шаққандағы минималды қамтамасызың ¹	Жер телімдерінің көлемдері	
		Күнделікті қызмет көрсете (тұрғын бірлігі, тұрғын тобы) ²	Дүркін-дүркін қызмет көрсете (тұрғын ауданы)	
Жалпы білім беру мектептері ⁴	орын	Тұрғындардың демографиялық құрылымына сәйкес анықталады, толық емес орта біліммен балаларды 100%-қамту негізінде, орта біліммен қамту - биліктің жергілікті атқару органдарының келісімімен, жобалау тапсырмасы бойынша	Жалпы білім беру мектебі оқушыларының сыйымдылығы : 40-тан астам 600-ге дейін – бір оқушыға 50 м ² « 600 -ден 800-ге дейін -40 м ² » « 800-ден 1000-га дейін -33 м ² » Мектептердің жер телімдерінің көлемдерін қайта құралымдау жағдайында 20%-ға кішірейтүге болады, 15%-ға - енісі 20%-дан астам бедерде орналастыру кезінде	
II Денсаулық сақтау жіне әлеуметтік қамсыздандыру мекемелері				
Дәріханалар	нысан	Жобалау тапсырмасы бойынша	0,1-0,2 га немесе кіріктірілген	
Сұт асүйлері	Бір балаға (1жасқа дейін) тәуліктегі бір порциясы)		4	0,015 га тәулігіне 1мың порцияға, бірақ 0,15га-дан кем емес немесе кіріктірілген
Сұт асүйлерінің үлестіру пункттері	Бір балаға (бір жасқа дейін) шаққандағы жалпы ауданынан, м ²	0,3		кіріктірілген

**Г1 – Қызмет көрсету мекемелері мен қәсіпорындарды есептеу нормалары және олардың жер телімдерінің көлемі
(жалғасы)**

Кәсіпорындар мен мекемелер	Өлшем бірлігі	Тұрғындардың 1000 ад. шаққандағы минималды қамтамасыздық ¹	Жер телімдерінің көлемдері	
		Күнделікті қызмет көрсету (тұрғын бірлігі, тұрғын тобы) ²	Дүркін-дүркін қызмет көрсету (тұрғын ауданы)	
Емханалар ⁵	Ауысымда келуі		Жобалау тапсырмасы бойынша	Ауысымда 100 келушіге 0,1 га, бірақ нысан бойынша 0,3 га кем емес
Фельдшерлік-акушерлік немесе фельдшерлік пункттер	Аурұханасы және амбулаториясы жоқ тұрғындар саны 200ад. астам елді мекендері нысан	Жобалау тапсырмасы бойынша		Нысанға 0,2 га
Кәсіпорындар мен мекемелер	мен Өлшем бірлігі	Тұрғындардың 1000 ад. шаққандағы минималды қамтамасыздық ¹ Күнделікті қызмет көрсету (тұрғын бірлігі, тұрғын тобы) ²	Дүркін-дүркін қызмет көрсету (тұрғын ауданы)	Жер телімдерінің көлемдері
Жедел жәрдем подстанциялары	автомобиль	-	0,1	1 автомобильге 0,05 га , Бірақ нысанға 0,1 га-дан кем емес
Жылжымалы медициналық пункттері	жедел жәрдем	автомобиль	Арнайы автомобильмен 30 минуттық қол жетімділік аймақ аясында, ауылдық тұрғындардың 5000 адам. 1 автомобиль	сол

**Г1 – Қызмет көрсету мекемелері мен кәсіпорындарды есептеу нормалары және олардың жер телімдерінің көлемі
(жалғасы)**

Кәсіпорындар мен мекемелер	Өлшем бірлігі	Тұрғындардың 1000 ад. шаққандағы минималды қамтамасызық ¹	Жер телімдерінің көлемдері	
		Күнделікті қызмет көрсету бірлігі, тобы) ²	Дүркін-дүркін қызмет көрсету (тұргын ауданы)	
3-косымша (жалғасы)				
Зейнеткерлер мен мүгедектерге әлеуметтік қызмет көрсету орталығы	орын	-	6	Жобалау тапсырмасы бойынша
Мүгедектер мен баспа насыздардың еңбекке қабілеттілігін қалпына келтіру медициналық-әлеуметтік орталық	Жалпы ауданының м ²		8	Жобалау тапсырмасы бойынша
III Спорттық және дene шынықтыру-сауықтыру имараттары				
Дене шынықтыру-сауықтыру алаңдарының кешені ⁶	га	0,30		
Дене шынықтыру-сауықтару жаттығуларына арналған бөлмелер	Жалпы ауданының м ²	80		
Жалпы қолданыстағы спорт залдары ⁷	eden ауданының м ²	-	28	
Жалпы қолданыстағы жабық және ашық хауыздар (бассейндер) ⁷	Су бетінің м ²	-	9	
IV Мәдениет және өнер мекемелері				

**Г1 – Қызмет көрсету мекемелері мен қәсіпорындарды есептеу нормалары және олардың жер телімдерінің көлемі
(жалгасы)**

Кәсіпорындар мен мекемелер	Өлшем бірлігі	Тұрғындардың 1000 ад. шаққандағы минималды қамтамасыздық ¹		Жер телімдерінің көлемдері
		Күнделікті қызмет көрсету (тұрғын бірлігі, тұрғын тобы) ²	Дүркін-дүркін қызмет көрсету (тұрғын ауданы)	
Күнделікті демалысқа арналған орынжайлар	Еден ауданының м ²	30	-	сол
Ауылдық демалыс орталығы ⁸	орын	Жобалау тапсырмасы бойынша		-"-
Киноқондырғылары бар әмбебап залдар	орын	-	14	-"-
кітапханалар бұқаралық қалалық ауылдық елді мекендер немесе олардың топтары үшін бұқаралық ауылдық мың адам: ⁹ 1-ден астам 5-ке дейін 5-тен астам 10-ға дейін	Мың том		4 6 5	Жобалау тапсырмасы бойынша
Аттракциондар және ойын автоматтары залдары	Еден ауданының м ²	3	-	сол
Отбасылық салтанаттарға арналған үйлер	нысан		Жобалау тапсырмасы бойынша	-"-
Дискоклубтар	нысан		сол	-"-

**Г1 – Қызмет көрсету мекемелері мен кәсіпорындарды есептеу нормалары және олардың жер телімдерінің көлемі
(жалғасы)**

Кәсіпорындар мен мекемелер	Өлшем бірлігі	Тұрғындардың 1000 ад. шаққандағы минималды қамтамасыздық ¹	Жер телімдерінің көлемдері	
		Күнделікті қызмет көрсету (тұрғын бірлігі, тұрғын тобы) ²	Дүркін-дүркін қызмет көрсету (тұрғын ауданы)	
V Сауда, қоғамдық тамактану, тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорындары				
Азық-тұлік дүкендері қалаларда ауылдықелді мекендерде тағамдық емес қалаларда ауылдық мекендерде	м ² сауда алаңынан	70 80 30 40	30 20 150 160 6	Жергілікті маңызағы сауда орталықтары қызмет көрсетілетін тұрғындар саны мың адам: 1-ге дейін - 0,1-02 га нысанға 1-3 - 0,2-0,4 -"- 3-4 - 0,4-0,6 -"- 5-6 - 0,6-1,0 -"- 7-10 - 1 -1,2 -"- 10-15 - 1 -1,2 -"- 15-20 - 1,3-1,5 -"- Сауда кәсіпорындары, сауда аландарының м ² : 250-ге дейін - сауда алаңының 100 м ² -ге 0,08 га 250-ден 650-ге дейін - 0,08 - 0,06 -"- « 650 -"-1500 - 0,06 - 0,04 -"- « 1500 -"-3500 - 0,04 - 0,02 -"- « 3500 -0,02 -"-
Базар кешендері	Сауда алаңының м ²	-	24-40 ¹⁰	Сауда аланы 3000 м ² ге дейінгі базар кешендері– сауда алаңының 100 м ² -не 0,14 га

**Г1 – Қызмет көрсету мекемелері мен қәсіпорындарды есептеу нормалары және олардың жер телімдерінің көлемі
(жалгасы)**

Кәсіпорындар мен мекемелер	Өлшем бірлігі	Тұрғындардың 1000 ад. шаққандағы минималды қамтамасыздық ¹	Жер телімдерінің көлемдері	
		Күнделікті қызмет көрсету (тұрғын бірлігі, тұрғын тобы) ²	Дүркін-дүркін қызмет көрсету (тұрғын ауданы)	
Қоғамдық тамақтану қәсіпорындары қалаларда ауылдық мекендерде	Тамақтану орны	8	32 40	100 орынға санағандағы залдағы орын саны , га : 50-ге дейін - 0,2-0,25 50-ден 150-ге дейін - 0,2-0,15 « 150 - 0,1
Тұрмыстық қызмет көрсету қәсіпорындары (кешенді қабылдау пункттері, арнайы қәсіпорындар) ¹¹ қалаларда ауылдық мекендерде	Жұмыс орны	2 2	3 2	10 жұмыс орнына шаққандағы қуаты .. жұмыс орны қәсіпорындар үшін: 10-50 - 0,1-02 га 50-150 - 0,005-0,008 - "- св. 150 - 0,003-0,04 - "-
«кішібизнес» қәсіпорындары	1 адамға шаққандағы аумақтың ² .		2,0 немесе жобалау тапсырмасы бойынша	
Қуаттылығыз өндірістік қәсіпорындар	1 адамға шаққандағы аумақтың ² .		1,5 немесе жобалау тапсырмасы бойынша	
VI Басқару, қаржыландыру мекемелері мен байланыс қәсіпорындары				

**Г1 – Қызмет көрсете мекемелері мен қәсіпорындарды есептеу нормалары және олардың жер телімдерінің көлемі
(жалғасы)**

Кәсіпорындар мен мекемелер	Өлшем бірлігі	Тұрғындардың 1000 ад. шаққандағы минималды қамтамасыздық ¹		Жер телімдерінің көлемдері
		Күнделікті қызмет көрсете (тұрғын бірлігі, тұрғын тобы) ²	Дүркін-дүркін қызмет көрсете (тұрғын ауданы)	
Байланыс бөлімшелері қалаларда ауылдық мекендерде	нысан	2-6 мың ад. 1 нысан 0,5-2 мың ад. 1 нысан	1 объект на район до 10 тыс. чел	
Банк мекемелері қалаларда ауылдық мекендерде	Операциялық орын	2 мың ад. дейінгі 1 операциялық орын Тағы сол		3 операциялық орын болса – нысанға 0,05 га 20 операциялық орын болса - 0,05 га -"-
Тәртіп сақтау тұрек пункты	нысан		Жобалау тапсырмасы бойынша	Жобалау тапсырмасы бойынша
АТС	Отбасына нөмірлер саны	1		Тағы сол

VII Коммуналдық шаруашылық нысандары

Территорияны пайдалану қызметі	нысан	2-6 мың адамға бір нысан		Бір нысанға 0,3 га
Қайталама шикізат қабылдау пункттері ¹²	нысан	2-6 мың адамға бір нысан		бір нысанға 0,01 га
Өзіне өзі қызмет жасау кір жуатын орындар	Ауысымына кг кір	10	-	Бір нысанға 0,1-0,2
Кір жуатын орындардың қабылдау пункттері	нысан	2-6 мың ад. бір нысан	-	кіріктірілген
Өзіне өзі қызмет көрсете химтазалау орындары	Ауысымына кг кір	4,0	-	Бір нысанға 0,1-0,2

**Г1 – Қызмет көрсету мекемелері мен қәсіпорындарды есептеу нормалары және олардың жер телімдерінің көлемі
(жалгасы)**

Кәсіпорындар мен мекемелер	Өлшем бірлігі	Тұрғындардың 1000 ад. шаққандағы минималды қамтамасыздық ¹	Жер телімдерінің көлемдері
		Күнделікті қызмет көрсету (тұрғын бірлігі, тұрғын тобы) ²	Дүркін-дүркін қызмет көрсету (тұрғын ауданы)
Химтазалау орындарының қабылдау пункттері	нысан	2-6 мың ад. бір нысан	- кіріктірілген
Моншалы-сауықтыру кешендері ¹³ қалаларда ауылдық мекендерде	орын	-	3 7 Бір нысанға 0,2-0,4
Өрт сөндіру депосы ¹⁴			

Г1 – Қызмет көрсету мекемелері мен кәсіпорындарды есептеу нормалары және олардың жер телімдерінің қолемі (жалғасы)

Қызмет көрсету мекемелері мен кәсіпорындарының қамтамасыздық нормативтері 1000 адамға шаққандағы есеп қалалық мекенге арналған. Ауылдық мекендерге ұсынылған нормалар мен талаптар жеке бағанда көрсетілген немесе аталған қосымшаның ескертулерінде келтірілген.

Әлеуметтік қызмет көрсетудің кепілдік берілген минимум құрамына кіретін қызмет көрсету кәсіпорындары мен мекемелері.

Құрамында бастауыш мектеппен біріктірілген мектепке дейнгі балалар мекемелері бар кешендерді қалыптастырган кезде жер телімдерінің нормативтері қосылады.

Жалпы білім беру мектептерінің жоғары сыныптар сатысын бөлу есебінен қалыптастасын, тәуелсіз мекемелер есебіндегі лицейлер, гимназиялар мен колledgeдер түргын аудандар тобына немесе қалалық ауданға есептеледі. Олардың сыйымдылығы халыққа білім беру органдарымен белгіленеді де жобалау тапсырмасында көрсетіледі.

Аса ірі ауылдық елді мекендерде (жергілікті мәслихаттар, өндірістік бөлімшелер, кооперативтер орталықтарында) кем дегенде 4 дәрігерлік мамандыққа арналған амбулаторияларды құру керек. Аса қашықтагы елді мекендер тобына - фельдшерлік-акушерлік пункттерді.

Дене шынықтыру-сауықтыру алаңдарының кешендері әр ауылдық мекенде қарастырылады.

Ауылдық елді мекендер үшін спорт залдары мен хауыздарды есептеу нормаларын технологиялық талаптар бойынша нысандардың ең аз сыйымдылығын ескеріп қабылданған жөн.

Ауылдық бос уақыт өткізу орталықтарында (клубтарда) көрмелерді, билерді, аттракциондар мен ойын автоматтарын колдануды қарастыру керек. Оларда халықтық қолөнер орталықтарын құру мүмкіндігі бар.

Ауылдық кітапханаларды, ең тиімдісі, бос уақыт өткізу орталықтары (клубтар) жанынан орналастырган абыз.

Ең үлкен көрсеткішті IV климаттық аудан үшін қабылданған жөн. Жыл бойы тұрақты сауда жасау үшін алаңды жалғау жобалау тапсырмасымен белгіленеді.

Түргындар саны 200 адамнан асатын ауылдық елді мекендер үшін 1000 адамға 2 жұмыс орны есебінен, түргындардан тапсырыс қабылдау бойынша тұрмыстық қызмет көрсету ауылдық үйлерінің және аудандық комбинаттарының филиалдары қызметін атқаратын кешенді қабылдау пункттері қарастырылады.

Кайталама шикізатты қабылдау пункттерін жасыл желеңтер жолағымен оқшаулаған жөн, және оларға автомобиль транспортының өту жолдарын қарастыру керек.

Қалалық мекендер үшін моншалы-сауықтыру кешендерінің сыйымдылық нормасы әр үйдің (пәтердің) жанында моншалар мен саunalар болған жағдайда немесе түргын үйлерді орталықтарынан жылжабдықтаумен толық қамтылған жағдайдағанда қабылданады. Ол болмаса, 1000 түргынға сыйымдылық нормасын 5 адамға дейін көбейту керек.

Өрт сөндіру деполары тұтас қалаға [3] есеп нормалары бойынша есептеледі. Өрт сөндіру деполарының қызмет көрсету радиусын 3км етіп қабылдау керек.

Библиография

- [1] ҚР ҚНЖЕ 1.02-01-2007* (2009 бас.) Құрылыштың жобалық құжаттамасын әзірлеу, келісу, бекіту тәртібі мен құрамы туралы нұсқаулық.
- [2] ҚР ҚНЖЕ 1.02-02-2007 Жеке тұрғын үйлер құрылышының жобалық құжаттамасын әзірлеу, келісу, бекіту тәртібі мен құрамы туралы нұсқаулық.
- [3] ҚР ҚНЖЕ 2.02-05-2009* Ғимараттар мен имараттардың өрт қауіпсіздігі.
- [4] ҚР ҚНЖЕ 2.03-10-2002* Су басу және су деңгейінің көтерілу аймактарындағы инженерлік қорғау.
- [5] ҚР ҚНЖЕ 2.03-30-2006 Сейсмикалық аудандардағы құрылыш.
- [6] ҚР ҚНЖЕ 2.04-01-20010 Құрылыштық климатология.
- [7] ҚНЖЕ 2.04.03-85 Канализация. Сыртқы желілер мен имараттар.
- [8] ҚР ҚНЖЕ 3.01-01-2008* Қала құрылышы. Қалалық және ауылдық елді мекендерді жоспарлау және құрылышын салу.
- [9] ҚР ҚНЖЕ 3.02-43-2007 Тұрғын ғимараттар.
- [10] ҚНЖЕ 3.05.03-85 Жылу желілері.
- [11] ҚР ҚНЖЕ 4.01-02-2009 Сүмен жабдықтау. Сыртқы желілер мен имараттар.
- [12] ҚР ҚНЖЕ 3.04-01-2008 Гидротехникалық имараттар. Негізгі жобалау ережелері.

ӘОЖ [69+711.4] (083.74)

МСЖ 91.020

Негізгі сөздер: жеке тұрғын үй құрылышы, тұрғын бірлігі, орам, тұрғын аудан, жоспарлау үйымы, елді мекен.

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ.....		IV
1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ.....		1
2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ.....		1
3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ.....		1
4 ПРАВИЛА АРХИТЕКТУРНО-ПЛАНИРОВОЧНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ РАЙОНОВ ИНДИВИДУАЛЬНОЙ ЖИЛОЙ ЗАСТРОЙКИ.....		2
4.1 Размещение и планировочная структура.....		2
4.2 Комплексная градостроительная реконструкция.....		2
5 ПРАВИЛА ОРГАНИЗАЦИИ УСАДЕБНОЙ ЖИЛОЙ ЗАСТРОЙКИ.....		3
5.1 Планировочная организация.....		3
5.2 Усадебные и при квартирные участки.....		6
6 ПРАВИЛА ПРОЕКТИРОВАНИЯ ОЗЕЛЕНЕНИЯ И БЛАГОУСТРОЙСТВА.....		10
6.1 Озеленение и благоустройство.....		10
6.2 Орошение.....		12
6.3 Инженерная подготовка территории.....		12
7 ПРАВИЛА ПРОЕКТИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ ОБСЛУЖИВАНИЯ НАСЕЛЕНИЯ.....		13
8 ПРАВИЛА ПРОЕКТИРОВАНИЯ ТРАНСПОРТА И УЛИЧНО-ДОРОЖНОЙ СЕТИ.....		14
9 ПРАВИЛА ПРОЕКТИРОВАНИЯ ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ.....		16
9.1 Водоснабжение и водоотведение.....		16
9.2 Санитарная очистка.....		17
9.3 Правила проектирования энергоснабжения.....		17
9.4 Правила проектирования средств связи и радиовещания.....		19
9.5 Правила размещения инженерных сетей.....		20
10 ПРАВИЛА ПРОЕКТИРОВАНИЯ РАЗДЕЛА ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ.....		20
11 ПРИЕМЛЕМЫЕ РЕШЕНИЯ ПО ПОЖАРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ.....		21
Приложение А(рекомендуемое) Укрупненные показатели территории на один дом (квартиру) с участком для районов индивидуальной жилой застройки.....		25
Приложение Б (рекомендуемое) Аналитический метод расчета оптимальной площади участка и его плотностных характеристик.....		26
Приложение В (рекомендуемое) Расчетная плотность населения (брутто) для районов индивидуальной жилой застройки.....		30
Приложение Г (рекомендуемое) Нормы расчета учреждений и предприятий обслуживания и размеры их земельных участков.....		31
БИБЛИОГРАФИЯ.....		39

ВВЕДЕНИЕ

Настоящий свод правил разработан с целью развития и обеспечения обязательных требований, заложенных в строительных нормах СН РК 3.01-02-2012 «Планировка и застройка районов индивидуального жилищного строительства» приемлемыми проектными решениями для планировки и застройки районов индивидуального жилищного строительства.

Правила устанавливают оправдавшие себя и проверенные практикой технические решения и положения планировки и застройки отдельных функциональных зон районов индивидуального жилищного строительства.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ
СВОД ПРАВИЛ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ПЛАНИРОВКА И ЗАСТРОЙКА РАЙОНОВ ИНДИВИДУАЛЬНОГО
ЖИЛИЩНОГО СТРОИТЕЛЬСТВА

PLANNING AND CONSTRUCTION OF INDIVIDUAL HOUSING AREAS

Дата введения 2015-07-01

1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ

1.1 Настоящий свод правил планировки и застройки районов индивидуального жилищного строительства распространяется для планировки и застройки районов индивидуального жилищного строительства с учетом новых принципов градостроительного планирования, предусматривающих безопасность, комфортность и эффективность пространственной организации территории населенного пункта.

1.2 Приемлемые решения не являются единственным способом выполнения требований строительных норм при планировке и застройке районов индивидуального жилищного строительства.

2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ

Для применения настоящего свода правил необходимы следующие ссылочные нормативные документы:

СН РК 1.01-01-2011 «Государственные нормативы в области архитектуры, градостроительства и строительства. Основные положения».

СН РК 3.01-02-2012 «Планировка и застройка районов индивидуального жилищного строительства».

3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

В настоящем своде правил применяются термины по СН РК 1.01-01 и СН РК 3.01-02, [1] и [2].

4 ПРАВИЛА АРХИТЕКТУРНО-ПЛАНИРОВОЧНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ РАЙОНОВ ИНДИВИДУАЛЬНОГО ЖИЛИЩНОГО СТРОИТЕЛЬСТВА

4.1 Размещение и планировочная структура

4.1.1 Районы индивидуального жилищного строительства являются составной частью общей функционально - планировочной структуры населенного пункта.

4.1.2 Размеры усадебных и при квартирных земельных участков устанавливаются в зависимости от конкретных градостроительных условий, характера формирующейся индивидуальной жилой застройки и типов жилых домов.

Размеры земельных участков, выделяемых на индивидуальный жилой дом (квартиру) рекомендуется принимать:

- в **пределах черты населенного пункта** - 300-1000 м² - в застройке усадебного типа на свободных территориях, а также при реконструкции существующей застройки. При домах блокированного типа в зависимости от планировочных приемов компоновки, а также в условиях реконструкции и уплотнения сложившейся застройки городов допускается уменьшать размеры при квартирных участков до 60 м² (без площади застройки):

- в **пригородной зоне и в сельских населенных пунктах** - 1000 м² и более.

4.1.3 Укрупненный расчет территорий, необходимых для размещения новой усадебной жилой застройки и объектов обслуживания, следует осуществлять исходя из потребности от 50 до 60 га на 1000 человек. Для пригородной зоны при соответствующем обосновании эти значения могут быть увеличены от 15% до 20%. Для сельских населенных пунктов жилые территории рассчитываются из расчета от 60 до 80 га на 1000 человек.

4.1.4 Для жителей крупных и больших городов территории индивидуальной жилой застройки допускается размещать в пригородной зоне, преимущественно, на основных транспортных магистралях, в том числе в сельских населенных пунктах, имеющих удобные транспортные связи в пределах временной доступности от города от 30 до 40 мин, а также благоприятные условия для формирования инженерной и социальной инфраструктуры.

Классификацию городских и сельских населенных пунктов следует принимать в соответствии с [8].

4.1.5 Для предварительного определения потребности территории района индивидуальной жилой застройки допускается принимать укрупненные показатели на один дом (квартиру), приведенные в рекомендуемом Приложении А

4.2 Комплексная градостроительная реконструкция

4.2.1 Мероприятия по комплексной градостроительной реконструкции усадебной жилой застройки планируются в масштабе целостных структурно-планировочных элементов. При разработке проектов детального планирования величина реконструируемой территории должна быть не менее 10 га - для крупных и больших городов и не менее 5 га - для средних и малых городов и сельских населенных пунктов.

4.2.2 Нормативная плотность жилищного фонда дифференцируется в зависимости от размещения структурно-планировочного элемента в поселениях различных типов. При реконструкции крупных и больших городов показатели плотности жилищного фонда дифференцируются в зависимости от размещения территории в центральной, срединной или периферийной зонах в соответствии с требованиями [8].

4.2.3 Минимальные показатели плотности жилищного фонда в пределах структурно-планировочных элементов для населенных пунктов различной величины в зависимости от размещения в центральной, срединной и периферийной зонах, приводятся в Таблице 1.

Таблица 1 – Минимальные показатели плотности жилищного фонда

Наименование населенных пунктов	Плотность жилищного фонда, м ² общей площади/га (не менее):		
	в центральной зоне	в срединной зоне	в периферийной зоне
Крупные и большие города	-	1500	1000
Наименование населенных пунктов	Плотность жилищного фонда, м ² общей площади/га (не менее):		
	в центральной зоне	в срединной зоне	в периферийной зоне
Средние и малые городские поселения	1000	750	
Наименование населенных пунктов	Плотность жилищного фонда, м ² общей площади/га (не менее):		
	в центральной зоне	в срединной зоне	в периферийной зоне
Пригородная зона больших и крупных городов, сельские поселения*		750	
Примечание – При проектировании структурно-планировочных элементов более 50 га следует резервировать территории для объектов общественного назначения районного или городского значения, уменьшая плотность жилищного фонда на 15-20%.			

5 ПРАВИЛА ОРГАНИЗАЦИИ УСАДЕБНОЙ ЖИЛОЙ ЗАСТРОЙКИ

5.1 Планировочная организация

5.1.1 В населенных пунктах в зависимости от конкретных градостроительных условий применяются различные типы усадебной жилой застройки:

- усадебная застройка повышенной плотности, применяемая в условиях реконструкции территорий крупных и больших городов (величина участка – от 300 до 400 м²);
- усадебная застройка городского типа, не предусматривающая ведение подсобного хозяйства, как правило, коттеджная или блокированная (величина участка не более 600 м²);
- усадебная застройка, применяемая в периферийной зоне крупных и больших городов, или в срединной зоне средних и малых городских поселений (величина участка не более 1000 м²);
- усадебная застройка, предусматривающая ведение подсобного хозяйства в периферийной зоне средних и малых городских поселений, пригородной зоне городов и в сельских поселениях (величина участка 1500 м² и более).

5.1.2 Требования к параметрам застройки земельных участков и видам использования недвижимости, расположенных в районе индивидуальной жилой застройки, отражаются в стандартах жилой зоны.

5.1.3 Стандарты жилых зон основаны на критериях безопасности и комфорта проживания, соответствующих имущественному цензу и доходу владельцев и арендаторов недвижимости, расположенной на территории данных зон.

5.1.4 Основным количественным критерием качества городской среды является интегрированное понятие «плотность», которая выражается в различных единицах: «плотность населения», «плотность жилищного фонда», «плотность жилых единиц на единицу территории» и др., которые количественно взаимосвязаны и характеризуют количество людей или суммарную площадь всех зданий, приходящуюся на единицу территории

5.1.5 При планировке и застройке районов индивидуального жилищного строительства для регулирования плотности жилой застройки рассматриваются требования по ограничениям минимального размера участка и соотношения между площадью здания и площадью участка.

Минимальные размеры участков устанавливаются, как правило, для всех разрешенных видов использования недвижимости данных жилых зон: детских садов, школ, мини-парков и других элементов с учетом топографии и конфигурации.

Ограничение соотношения между площадью здания и площадью участка может быть выражено следующими показателями:

1) процент застройки участка — отношение площади застройки зданий, размещенных на участке, к площади этого участка (%),

2) коэффициент интенсивности использования территории участка — отношение общей площади квартир жилых зданий или полезной площади общественных зданий, расположенных на участке, к площади данного участка,

3) коэффициент K1(FAR) - отношение общей площади этажей всех зданий и сооружений на участке к площади участка,

4) коэффициент K2(OSR) - отношение свободной от застройки территории участка к общей площади этажей всех зданий и сооружений на этом участке.

Рекомендуемые плотностные характеристики земельного участка приводятся в таблице 2.

5.1.6 Аналитический метод расчета оптимальной площади участка и его плотностных характеристик приводится в Приложении Б.

5.1.7 Показателями плотности районов (кварталов) усадебной застройки также являются: плотность жилищного фонда (м^2 общей площади/га, количество участков на гектар), плотность населения (чел/га). Расчетные показатели должны устанавливаться в градостроительной документации общего и детального планирования. Минимально допустимые показатели плотности жилищного фонда и населения при использовании различных типов усадебной жилой застройки приводятся в Таблице 3.

5.1.8 Расчетную плотность населения районов индивидуальной жилой застройки следует принимать в зависимости от размеров усадебных участков, руководствуясь Приложением В.

5.1.9 Отношение длины участка к его ширине рекомендуется принимать в пропорции 1:2 или 1:3. При этом участок квадратных пропорций следует делить по ширине, протяженный — по глубине. Возможность последующего деления должна быть обеспечена соответствующими отступами построек от границ участка.

Таблица 2 – Плотностные характеристики земельного участка

Тип застройки	Этажность	Плотностные характеристики участка				
		Размер участка на жилую единицу	Плотность зданий на участке	$k_i^{\max}$	$K_2^{\min}$ (OSR)	$K_1^{\max}$ (FAR)
Единицы измерения						
	эт.	$m^2/\text{ж.ед.}$	%	общ. пл.кв./ m^2	$m^2/\text{общ.пл. эт.}$	общ.пл. эт/ m^2
Тип застройки	Этажность	Плотностные характеристики участка				
		Размер участка на жилую единицу	Плотность зданий на участке	$k_i^{\max}$	$K_2^{\min}$ (OSR)	$K_1^{\max}$ (FAR)
Усадебная застройка	1	500	16	0,13	525	0,16
	2	1000	25	0,4	150	0,5
	2	884	25	0,4	150	0,5
	2	570	25	0,4	150	0,5
	2	530	25	0,4	150	0,5
		400-600				
Коттеджная застройка		200-400				
	1	350	24	0,2	316	0,24
	до 2	400	34	0,6	98	0,67
	2	353	25	0,4	150	0,5
	2	158	68	1,15	24	1,35
	до 3	400	31	0,8	73	0,94
	до 4		30	1,0	54	1,3

5.1.10 При размещении хозяйственных построек на участке следует учитывать возможность их блокировки в различных сочетаниях между собой. Допускается пристройка хозяйственных построек (гаража, бани, теплицы) к жилому дому, а также размещение гаражей, встроенными в дом (первый, цокольный и подвальный этаж) с соблюдением санитарно-гигиенических требований и противопожарных норм.

5.1.11 Размеры благоустроенных площадок общего пользования при проектировании индивидуальной жилой застройки и расстояния от них до жилых и общественных зданий следует принимать не менее приведенных в Таблице 4.

Таблица 3 – Минимально допустимые показатели плотности жилищного фонда и населения

Наименование усадебной жилой застройки	Плотность жилищного фонда, м ² общ.пл/га (не менее)	Плотность населения, чел/га (не менее)
Высокоплотная городского типа (величина участка 0,02-0,04 га)	2500	80
Среднеплотная городского типа (величина участка 0,04-0,06 га)	1500	50
Среднеплотная (величина участка 0,06-0,10 га)	1000	30
Низкоплотная (величина участка 0,10-0,15 га и более)	750	25
Примечание – При соответствующем обосновании показатели плотности усадебной жилой застройки могут быть увеличены на 15-20%. Показатель обеспеченности населения жильем условно может быть принят 30 м ² /чел		

5.1.12 В районах индивидуальной жилой застройки предусматриваются озелененные территории общего пользования (парки, скверы, бульвары) в увязке с общей планировочной структурой, населенного пункта.

Площадь озелененной территории общего пользования районов индивидуальной жилой застройки следует принимать не менее 6 м²/чел. (без учета участков школ и детских дошкольных учреждений). В площадь отдельных участков озелененной территории общего пользования включаются площадки для отдыха, для игр детей, пешеходные дорожки, если они занимают не более 30% общей площади участка.

5.2 Усадебные и приквартирные участки

5.2.1 Размещение жилого дома, хозяйственно-бытовых построек, их размеры в плане и по высоте определяются застройщиком (или по его заказу другим лицом) с учетом соблюдения нормативных требований и обеспечения необходимых условий инсоляции смежных участков.

При размещении жилого дома и хозяйственных построек следует предусматривать отступ от границ смежного усадебного участка не менее 3 м до стены жилого дома; 1 м - до хозяйственных построек, кроме случаев блокировки указанных строений с соответствующими строениями на смежных участках.

5.2.2 Зонирование смежных участков должно быть планировочно взаимоувязано и отвечать санитарно-гигиеническим, противопожарным и другим градостроительным требованиям.

Хозяйственно-бытовые постройки, располагаемые на смежных участках допускается блокировать.

Таблица 4 – Размеры благоустроенных площадок общего пользования

Площадки	Удельные размеры площадок, м ² /чел.	Расстояние от площадок до окон жилых и общественных зданий, м
Для игр детей дошкольного и младшего школьного возраста	0,7	12
Для отдыха взрослого населения	0,1	10
Для занятий физкультурой	2,0	10-40
Для хозяйственных целей	0,3	20
Для выгула собак	0,3	40
Для стоянки автомашин	0,8	[11]
Для традиционных самодеятельных мероприятий	0,6	25
Площадки	Удельные размеры площадок, м ² /чел.	Расстояние от площадок до окон жилых и общественных зданий, м
Для малой предпринимательской деятельности	2,0	10-50
Примечание – Расстояния от площадок для занятий физкультурой устанавливаются в зависимости от их шумовых и гигиенических характеристик: расстояние от площадок для мусоросборников до открытых физкультурных площадок, площадок для игр детей и отдыха взрослых, а также от окон жилых домов и общественных зданий следует принимать не менее 20 м; от площадок для хозяйственных целей общего пользования до наиболее удаленного усадебного участка - не более 100 м; а расстояние от объектов малой предпринимательской деятельности, являющиеся источником выброса в атмосферу вредных химических веществ, шума, вибрации шума, вибрации и устанавливаются по согласованию с органами санитарно-эпидемиологической службы.		
Площадки для традиционных самодеятельных мероприятий, предназначенные для организованных форм соседского общения и коллективной деятельности жителей; должны обеспечивать возможность установки временного оборудования (юрты, очага, навеса и т.п.).		

5.2.3 Деревья и кустарники на усадебном и при квартирном участке рекомендуется располагать от зданий и сооружений на расстоянии в соответствии с Таблицей 5.

5.2.4 Максимальная площадь блокированной застройки принимается по Таблице 1 [8].

5.2.5 Расстояние от топливного резервуара до строений принимается в соответствии [10]. Допускается уменьшение принятых расстояний на 50% при складировании топлива в подземных резервуарах

5.2.6 Площадь и планировка хозяйственного двора, объем личного подсобного хозяйства, состав хозяйственных построек зависят от площади приусадебного участка и характера его использования в поселениях различных типов. Состав и площадь застройки объектов приусадебного участка в зависимости от площади приусадебного участка приведены в Таблице 6.

5.2.7 На приусадебных участках более 0,10 га допускается размещение следующих хозяйственных построек и сооружений с рекомендуемой общей площадью не более (м²):

Таблица 5 – Расстояния между деревьями и кустарниками и зданиями и сооружениями

Здания и сооружения	Расстояния до оси, м	
	Ствола дерева	кустарника
От наружных стен зданий и сооружений	5	1,5
От границы соседнего участка	3	1
От мачт и опор осветительной сети	4	-
От подошвы или внутренней грани подпорных стенок	3	1
Здания и сооружения	Расстояния до оси, м	
	Ствола дерева	кустарника
От подземных сетей:		
-газопровода	1,5	-
-канализации	1,5	-
-теплопровода (от стенок канала) и трубопровода при безканальной прокладке	2	1
-водопровода, дренажа	2	-
-силового кабеля и кабеля связи	2	0,7
Примечание – Приведенные значения относятся к деревьям с диаметром кроны не более 5 м и должны быть соответственно увеличены при больших диаметрах.		
Расстояния от воздушных электрических сетей до кроны деревьев следует принимать по правилам устройства электроустановок.		

5.2.8 Отдельно стоящие хозяйственные сооружения и постройки для содержания скота и птицы при условии ведения подсобного хозяйства и величине участка более 0,10 га необходимо располагать относительно жилых домов, учреждений воспитания и образования и шахтных колодцев с соблюдением минимальных санитарных разрывов до источников нецентрализованного питьевого водоснабжения населения и Таблицей 7.

5.2.9 Расстояние от окон жилых помещений до стен дома и хозяйственных построек (сарай без содержания скота и птицы, гараж, бани), расположенных на соседних (смежных) участках, по санитарным и бытовым условиям должно быть не менее 6 м.

От границ соседнего (смежного) участка хозяйственные постройки, а также перголы и беседки (высотой не более 3 м), следует размещать на расстоянии

не менее 1 м, вольеров с домашними животными – не менее 4 м, отдельно стоящий жилой дом и противопожарный водоем (пруд, бассейн) – не менее 3 м, зеленые насаждения: высокорослые плодовые деревья (яблоня, груша, черешня и т.п.) –

не менее 3 м; среднерослые плодовые деревья (вишня, слива, алыча, облепиха, калина и т.п.), а также карликовые плодовые и декоративные деревья – не менее 2 м; ягодные (смородина, малина, виноград и т.п.) и декоративные кустарники – не менее 1 м.

Таблица 6 – Состав и площадь застройки объектов приусадебного участка

Площадь приусадебного участка	Состав и площади застройки объектов приусадебного участка, м ²			
	хозяйственные постройки	сад	огород	хозяйственный двор, проезды, дорожки
менее 600	до 50	от 150 до 300	от 30 до 150	от 70 до 100
600 и более	от 100 до 200	«250 « 400	«150 « 400	« 100 « 250
Примечание – Высота хозяйственной постройки не должна превышать от уровня земли до: верха стропильной конструкции (конька кровли) - 3 м; верха парапета или нестропильной конструкции (плоской кровли) – 2,5 м.				

Сарай для содержания скота и птицы при максимальном личном хозяйстве.....	45
То же, при среднем.....	25
То же, при минимальном.....	15
Сарай для хранения хозяйственного инвентаря и топлива.....	15
Хозяйственный навес.....	15
Помещение для приготовления кормов для скота.....	20
Летняя кухня.....	10
Гараж.....	25
Баня.....	12
Теплица.....	20
Погреб.....	10
Летний душ.....	6
Навозохранилище.....	6
Уборная с мусоросборником.....	3

5.2.10 В случае, если границы участка совпадают с красной линией транспортных коммуникаций, жилой дом следует размещать на расстоянии не менее 3 м от красной линии, если иное не установлено градостроительной документацией.

При реконструкции сложившейся усадебной застройки указанное расстояние допускается уменьшать по согласованию с территориальным органом архитектуры и градостроительства при условии соблюдения утвержденной градостроительной

документации, требований СН РК 3.01-02, норм пожарной безопасности в соответствии с [3].

5.2.11 При блокировке хозяйственных построек (в том числе сараев для скота и птицы), расположенных вне приусадебного участка для нескольких хозяев в сельских населенных пунктах и малых городах, санитарные разрывы от окон жилых помещений дома (комнат, кухонь и веранд) следует принимать в зависимости от количества ячеек в блоке хозяйственных построек в соответствии с Таблицей 8

Площадь застройки сблокированных сараев для скота и птицы не должна превышать 800 м². Расстояния между блоками сараев следует принимать в соответствии с противопожарными нормами и санитарными требованиями, приведенными в [3]

6 ПРАВИЛА ПРОЕКТИРОВАНИЯ ОЗЕЛЕНЕНИЯ И БЛАГОУСТРОЙСТВА

6.1 Озеленение и благоустройство

6.1.1 В районах усадебного жилищного строительства создаются озелененные территории общего пользования, включающие места отдыха, физкультуры и спорта - озеленение территорий участков воспитательных и образовательных учреждений и других объектов общественного назначения, жилых улиц .

6.1.2 Озелененные территории (парки, скверы) следует размещать исходя из норматива не менее 6 м²/чел в пешеходной доступности, не превышающей 20 мин. В пределах озелененных территорий допускается размещать детские игровые площадки (1,6 м²/чел), физкультурные и спортивные площадки (от 1,1 до 1,8 м²/чел), площадки тихого отдыха и общения (1 м²/чел). Зеленые насаждения должны занимать не менее 50% площади мест отдыха общего пользования.

6.1.3 В пределах структурно-планировочных элементов с населением от 1,5 до 3,0 тыс.человек следует проектировать универсальную физкультурную площадку (для легкой атлетики, гимнастики, волейбола, баскетбола, мини-футбола) площадью 1200 м². Физкультурные и спортивные площадки для нескольких структурно-планировочных элементов допускается размещать смежно или в комплексе со спортивной зоной школы.

Озелененность участков учреждений воспитания и образования должна составлять не менее 40%.

6.1.4 Наличие ограждения приусадебного участка, его высота, степень светопрозрачности и эстетичность определяются в соответствии с утвержденными градостроительными регламентами.

К устройству ограждения приусадебного участка должны предъявляться следующие параметры и требования:

со стороны улицы или проезда высота ограждения устанавливается до 2 м, степень светопрозрачности – от 0 до 100% по всей высоте;

со стороны соседнего (смежного) приусадебного участка высота ограждения устанавливается до 1,7 м, степень светопрозрачности – от 50 до 100% по всей высоте.

Устройство дублирующего ограждения участка на расстоянии 1 м и менее от установленной (геодезически) границы со смежным земельным участком не допускается

(если иное не согласовано в установленном законодательством порядке смежными домовладельцами, совладельцами).

При устройстве ограждений между приквартирными участками жилого дома, состоящего из двух и более квартир, необходимо обеспечивать зону не менее 1 м для обслуживания фасадов и крыши части дома смежной квартиры (квартир). Ограждение между приквартирными участками должно иметь высоту не более 1,2 м от уровня земли напротив фасада с окнами смежной квартиры (квартир) и не более 1,7 м при их отсутствии, степень светопрозрачности ограждения устанавливается от 50 до 100%.

Таблица 7 – Величина санитарного разрыва от построек до зданий и сооружений

Величина санитарного разрыва от построек до зданий и сооружений, м							
Здания, сооружения	Постройка (в т.ч. вольеры) для домашних животных при одновременном содержании без учета молодняка: до 2-х коров и свиней; до 5-ти коз, овец; до 10 кроликов; до 50 штук домашней птицы	Постройка (в т.ч. вольеры) для домашних животных при одновременном содержании без учета молодняка: до 4-х коров и свиней; до 10 коз, овец; до 20 кроликов; до 50 штук домашней птицы	Навозо хранилище	Помойные ямы	Компости	Холодные уборные	Мусорные ямы
1-этажные жилые здания фасад	15	25	15	15	10	10	10
торец	15	25	15	15	10	10	10
2-этажные жилые здания фасад	15	25	15	15	10	10	10
торец	15	25	15	15	10	10	10
Учреждения воспитания и образования фасад	25	50	25	15	30	20	15
торец	25	50	25	15	30	20	10
граница участка	20	40	20	-	10	10	10
Шахтный колодец	30	50	50	50	50	50	50

6.2 Орошение

Полив зеленых насаждений общего пользования и усовершенствованных покрытий (улиц, тротуаров, проездов) осуществляется из системы хозпитьевого водопровода. Расход воды для этих целей определяется в соответствии с [11].

Таблица 8 – Санитарные разрывы от окон жилых помещений дома

Количество ячеек в блоке хозяйственных построек	Санитарный разрыв, м (не менее)
1-2	15
3-8	25
Количество ячеек в блоке хозяйственных построек	Санитарный разрыв, м (не менее)
9-30	50
31-120	100

Примечание – Размещаемые в пределах жилой территории блоки сараев должны содержать не более 30 ячеек каждая.

6.3 Инженерная подготовка территории

6.3.1 Отвод поверхностных вод следует осуществлять со всего бассейна (стоки в водоемы, водостоки, овраги и т.п.) в соответствии с [4], предусматривая в городах, как правило, дождевую канализацию закрытого типа с предварительной очисткой стока.

В районах индивидуальной жилой застройки и в сельских поселениях, а также на территории парков с устройством мостиков или труб на пересечении с улицами, дорогами, проездами и тротуарами допускается применение открытых водоотводящих устройств - канав, кюветов, лотков.

6.3.2 На территории индивидуальной жилой застройки, в сельских населенных пунктах и на территориях стадионов, парков и других озелененных территорий общего пользования с высоким стоянием грунтовых вод, на заболоченных участках следует предусматривать понижение уровня грунтовых вод в зоне капитальной застройки путем устройства закрытых дренажей, допускается открытая осушительная сеть.

Указанные мероприятия должны обеспечивать в соответствии с [4] понижение уровня грунтовых вод на территории: капитальной застройки - не менее 2 м от проектной отметки поверхности; стадионов, парков, скверов и других зеленых насаждений - не менее 1 м..

6.3.3 Территории индивидуальной жилой застройки и сельских населенных пунктов, расположенных на прибрежных участках, следует защищать от затопления паводковыми водами, ветровым нагоном воды и подтопления грунтовыми водами подсыпкой (намывом) или обвалованием. Отметку бровки подсыпанной территории следует принимать не менее чем на 0,5 м выше расчетного горизонта высоких вод с учетом высоты волны при ветровом нагоне. Превышение гребня дамбы обвалования над

расчетным уровнем следует устанавливать в зависимости от класса сооружений согласно [4] и [12].

За расчетный горизонт высоких вод следует принимать отметку наивысшего уровня воды повторяемостью: один раз в 100 лет - для территорий, застроенных или подлежащих застройке жилыми и общественными зданиями; один раз в 10 лет - для территорий парков и плоскостных спортивных сооружений.

7 ПРАВИЛА ПРОЕКТИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ ОБСЛУЖИВАНИЯ НАСЕЛЕНИЯ

7.1 В системе обслуживания районов индивидуальной жилой застройки выделяются учреждения повседневного пользования, размещаемые, как правило, в радиусе пешеходной доступности до 1000 м и учреждения периодического пользования, размещаемые в радиусе пешеходной доступности до 1500 м или временной доступности, включая пешеходные и транспортные передвижения, до 15-ти минут.

Для предварительных расчетов, с целью резервирования территорий, перечень, показатели нормативов обеспеченности учреждениями обслуживания и размеры их земельных участков принимаются в соответствии с рекомендуемым Приложением Г.

При размещении специализированных, многопрофильных и других учреждений и предприятий обслуживания общегородского (общепоселкового) значения их число, состав вместимость определяются из расчета обслуживания населения всего города (поселка) по нормам расчета, приведенным в [8].

При размещении учреждений и предприятий обслуживания, возникающих на основе конкурентной предпринимательской деятельности сверх минимальной расчетной потребности, их число, состав, вместимость и радиусы доступности не нормируются.

7.2 Показатели доступности до объектов обслуживания повседневного пользования, размещаемых в индивидуальной жилой застройке в городах следует принимать, как правило, не более приведенных в Таблице 9.

7.3 Учреждения и предприятие обслуживания в районах индивидуальной жилой застройки сельских поселений следует размещать из расчета обеспечения жителей каждого поселения в целом повседневными услугами в пределах радиуса пешеходной доступности не более 30 мин.

Обеспечение объектами более высокого уровня обслуживания следует предусматривать на группу сельских поселений по нормам расчетов, приведенным в [8] или по заданию на проектирование в соответствии с ролью поселения в межселенном обслуживании, с учетом развития предпринимательства и конкуренции в сфере услуг.

Размеры земельных участков учреждений и предприятий обслуживания сельских поселений допускается принимать по нормативам, рекомендуемым для городских поселений.

Перечень и показатели минимальной обеспеченности учреждениями обслуживания жителей сельского поселения приведен в Приложении Г.

Таблица 9 – Показатели доступности до объектов обслуживания повседневного пользования

Учреждения и предприятия обслуживания	Радиус обслуживания, м
Детские дошкольные учреждения	600
Общеобразовательные школы	800
Детские дошкольные учреждения объединенные с начальной школой	600
Раздаточные пункты молочных кухонь	800
Аптеки	1000
Комплексы площадок для физкультурно-оздоровительных занятий	800
Помещения для физкультурно-оздоровительных занятий	800
Помещения для повседневного досуга	1000
Предприятия торговли, общественного питания, бытового обслуживания	1000
Предприятия коммунального обслуживания	1000
Отделения связи	800
Банковские учреждения	800
Примечание – Для соблюдения указанного радиуса доступности не следует проектировать общеобразовательные школы вместимостью более 1000 мест.	
При организованном подвозе учащихся радиус доступности общеобразовательных школ не нормируется и определяется заданием на проектирование.	

8 ПРАВИЛА ПРОЕКТИРОВАНИЯ ТРАНСПОРТА И УЛИЧНО-ДОРОЖНОЙ СЕТИ

8.1 Параметры улиц и дорог в районах индивидуальной жилой застройки, а также пропускная способность одной полосы движения проезжей части определяются по расчету в зависимости от категории улиц и дорог, состава движения, расчетной скорости, продольного уклона в соответствии с нормами [8].

Для предварительных расчетов пропускной способности улиц и дорог нагрузку из полосы движения допускается принимать 1200-1500 приведенных единиц в час.

8.2 На двухполосных улицах и дорогах на участках подъемов, имеющих продольный уклон более 20% и протяженностью более 300 м, необходимо, как правило, предусматривать дополнительную полосу движения. Длину участка перехода от двухполосной проезжей части к трехполосной и обратно следует принимать не менее 70 м.

При террасной застройке следует предусматривать проезды для пропуска пожарных машин и пешеходные (лестничные) пути, которые их объединяют. Расстояние между проездами и пешеходными путями должно быть не более 100 м.

8.3 Поперечные проезды между группами индивидуальных жилых домов должны устраиваться на расстоянии друг от друга не более 200 м.

При содержании на усадебных участках скота и птицы следует предусматривать дополнительно внутридворовые хозяйственные проезды для прогона личного скота и проезда грузового транспорта с одной полосой движения шириной 4,5 м с устройством разъездных площадок шириной 6 м и длиной 15 м на расстоянии не более 75 м одна от другой.

8.4 В районах индивидуальной жилой застройки, прилегающей к магистральным улицам, подъезды к жилым домам, как правило, следует предусматривать с улиц местного значения и с боковых проездов. Допускаются примыкания к основной проезжей части магистральных улиц подъездов к группам усадебных участков, при этом расстояние между осями таких примыканий должно быть не менее 150 м.

В условиях реконструкции допускается примыкание проездов к основной проезжей части магистральных улиц общегородского значения с регулируемым движением.

Расстояние от края основной проезжей части улиц, местных или боковых проездов до линии застройки не должно превышать 25 м.

В случае превышения указанного расстояния следует предусматривать на расстоянии не более 5 м от линии застройки полосу шириной 6 м, пригодную для проезда пожарных машин.

8.5 В конце проезжей части тупиковых улиц следует устраивать разворотные площадки размером 20 x 20 м или разворотные кольца с центральным островком диаметром 16 м.

8.6 Примыкание боковых проездов к основной проезжей части магистральных улиц следует предусматривать, как правило, не ближе 50 м от границы перекрестка при двух полосах движения и 60 м - при трех и более полосах движения в одном направлении.

8.7 Тротуары на улицах рекомендуется устраивать на расстоянии не менее 3 м от линии застройки. В отдельных случаях допускается примыкание тротуара к проезжей части улицы.

Ширину тротуаров следует принимать: при интенсивности пешеходного движения менее 100 чел./час - 1,5 м; при интенсивности движения пешеходов более 100 чел. - 2,25 м. В районах с объемом снегоприноса за зиму более 200 м³/м, ширину тротуаров на магистральных улицах принимать не менее 3 м. В ширину пешеходной части тротуаров не включаются площадки, необходимые для размещения киосков, остановочных пунктов, скамеек и т.п.

8.8 Гаражи для легковых автомобилей в районе индивидуальной жилой застройки, как правило, следует размещать на усадебном участке.

8.9 Открытые стоянки для временного хранения легковых автомобилей следует предусматривать при объектах культурно-бытового обслуживания, производственных и коммунально-складских объектах. Площадь стоянок принимается в соответствии с [8] или по заданию на проектирование.

8.10 При размещении автозаправочных станций следует руководствоваться требованиями [8].

8.11 Наземные линии общественного пассажирского транспорта в районах индивидуальной жилой застройки следует проектировать по магистральным улицам.

Линии автобуса допускается прокладывать в одну сторону, также, по основным жилым улицам.

8.12 Расстояния между остановочными пунктами общественного транспорта должны обеспечивать дальности пешеходных подходов в соответствии с Таблицей 10.

8.13 Остановочные пункты автобусов и троллейбусов на магистральных улицах регулируемого движения необходимо размещать, как правило, на расстоянии не менее 20 м после перекрестка. Длину остановочной площадки следует принимать для маршрутов одного направления до 20 м, для маршрутов нескольких направлений от 30 до 40 м, ширину - не менее 3м, отгон уширения - не менее 15 м.

Ширину посадочной площадки следует принимать от 1,5 до 2,25 м в зависимости от пассажирооборота остановочного пункта (без учета размещения навеса).

Таблица 10 – Расстояния между остановочными пунктами общественного транспорта

Районы города	Величины подходов в городах, м	
	крупных и больших	средних и малых
Блокированная застройка	500	350
Усадебная застройка	800	600
Производственная и коммунально-складская (от проходных предприятий)	400	300
Зоны массового отдыха и спорта (от главного входа)	800	400
Общегородской центр (от объектов массового посещения)	250	150
Примечание – Расстояние между остановочными пунктами общественного транспорта в сельских населенных пунктах следует принимать в соответствии с показателями, принятыми для усадебной застройки.		

9 ПРАВИЛА ПРОЕКТИРОВАНИЯ ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ

9.1 Водоснабжение и водоотведение

9.1.1 Проекты водоснабжения должны разрабатываться одновременно с проектами канализации при обязательном анализе баланса водопотребления и водоотведения ([6], [7], [9]).

9.1.2 Для жилых домов усадебного типа на первую очередь строительства допускается предусматривать локальные (на жилую единицу или квартал) или автономные (на один усадебный участок) системы канализации при централизованной системе водоснабжения и организации соответствующего приема канализационных стоков.

9.1.3 Для жилых домов усадебного типа на первую очередь строительства допускается предусматривать локальные (на жилую единицу или квартал) или автономные (на один усадебный участок) системы канализации при централизованной системе водоснабжения и организации соответствующего приема канализационных стоков.

Размеры земельных участков очистных сооружений локальных систем канализации и их санитарно-защитных зон следует принимать в зависимости от грунтовых условий и объема сточных вод, но не более 0,25 га.

По согласованию, с местными органами санитарно-эпидемиологической службы допускается применять сливные станции. Размеры земельных участков, отводимых под сливные станции и их санитарно-защитные зоны следует принимать в соответствии с [4].

В зоне неканализованной индивидуальной жилой застройки рекомендуется применение биотуалетов.

9.2 Санитарная очистка

9.2.1 Для сбора бытовых отходов предусматриваются специальные площадки для установки мусоросборников и контейнеров с устройством удобных подъездов для спецтранспорта.

Размеры площадок для установки мусоросборников и контейнеров для сбора бытовых отходов должны быть рассчитаны на установку необходимого числа контейнеров, но не более 5.

9.2.2 Определение количества устанавливаемых мусоросборников осуществляется исходя из численности населения, нормативов накопления отходов, сроков хранения.

9.2.3 Для мусороудаления в районах индивидуальной жилой застройки необходимо размещать площадки для мусоросборников и крупногабаритных хозяйствственно-бытовых отходов на расстоянии 200 м друг от друга. Площадки для сбора мусора должны быть удалены от окон жилых домов, границ детских дошкольных учреждений, лечебно-профилактических организаций и объектов питания на расстоянии не менее 20 м.

9.2.4 В районе индивидуальной жилой застройки необходимо предусматривать площадки для крупногабаритных бытовых и хозяйственных отходов исходя из нормы их накопления в размере 5 % от нормативного объема твердых бытовых отходов.

9.2.5 Нормы накопления бытовых отходов следует принимать в соответствии с Таблицей 11.

9.3 Правила проектирования энергоснабжения

9.3.1 Выбор энергоносителей для покрытия энергетических нагрузок должен производиться на основании технико-экономического сравнения различных вариантов с учетом структуры топливно-энергетического баланса населенного пункта, климатических условий, градостроительных и других факторов, а также с учетом требований по охране окружающей среды, экономии территорий.

9.3.2 Электроснабжение районов индивидуального жилищного строительства следует предусматривать от сетей районной энергетической системы, при её отсутствии - от местных электростанций.

9.3.3 Для предварительных расчетов следует применять укрупненные показатели электропотребления на хозяйственно-бытовые и коммунальные нужды в соответствии с нормами.

9.3.4 Размеры земельных участков для закрытых понизительных подстанций и распределительных устройств напряжением 110-120 кВ следует принимать не более 0,6 га.

9.3.5 Вдоль воздушных линий электропередач в зависимости от мощности напряжения должны быть предусмотрены охранные и санитарно-защитные зоны, которые следует принимать по Таблице 12.

9.3.6 Теплоснабжение индивидуальной жилой застройки, как правило, следует предусматривать исходя из плотности населения района. Децентрализованное теплоснабжение с использованием теплоагрегатов заводского изготовления и систем водяного отопления предусматривается при плотности населения менее 40 чел./га.

Таблица 11 – Нормы накопления бытовых отходов

Бытовые отходы	Количество бытовых отходов на 1 чел. в год	
	кг	л
Твердые: От жилых зданий, оборудованных водопроводом, канализацией, централизованным отоплением и газом От прочих жилых зданий	190-225 300-450	900-1000 1100-1500
Общее количество по городу с учетом общественных зданий	280-300	1400-1500
Жидкие из выгребов (сливных станций)	-	2000-3500
Смет с 1 м ² твердых покрытий улиц, площадей и парков	5-15	8-20

9.3.7 При реконструкции печных систем отопления в существующей застройке разрешается перевод отопительных печей с твердого топлива на природный газ в случае газификации района. При этом следует применять газовые горелки заводского изготовления в комплекте с системой автоматики.

9.3.8 Теплоснабжение блокированной индивидуальной жилой застройки с плотностью населения свыше 40 чел./га следует предусматривать, как правило, от централизованных источников (групповых квартальных котельных).

9.3.9 Тепловые сети следует проектировать подземными в каналах [10]. При соответствующем обосновании, как исключение, допускается надземная прокладка тепловых сетей.

9.3.10 Расходы газа для хозяйствственно-бытовых и коммунальных нужд следует принимать по Таблице 13.

Нормы расхода газа на автономное отопление следует принимать из расчета 100 м³ на 1 м² общей площади жилого дома.

9.3.11 Отдельно стоящие газорегуляторные пункты (ГРП), включая шкафные установки следует устанавливать внутри жилых кварталов на расстоянии от зданий и сооружений не менее 10 м при давлении газа на вводе до 6,0 кг/см²; 15 м - при давлении выше 6,0 до 12 кг/см². В сейсмических районах указанные расстояния необходимо увеличивать в два раза.

Таблица 12 – Охранные и санитарно-защитные зоны вдоль воздушных линий электропередач

Напряжение ЛЭП, кВ	Ширина охранных зон, м	Ширина санитарно-защитных зон, м
До 10	10	-
35	15	-
110	20	-
220	25	20
330	30	20
400	30	25
Напряжение ЛЭП, кВ	Ширина охранных зон, м	Ширина санитарно-защитных зон, м
500	30	30
Напряжение ЛЭП, кВ	Ширина охранных зон, м	Ширина санитарно-защитных зон, м
750	40	250
1150	-	300

Примечание – В условиях стесненной трассы ВЛ напряжением 750, 1150 кВ (ущелье, насыпи и т. п.) допускается уменьшение расстояний, но не менее чем. соответственно, до 40 и 55 метров, при согласовании с органами госсанэпиднадзора.

Таблица 13 Расходы газа для хозяйственно-бытовых и коммунальных нужд

Потребители	Норма
При наличии в доме (квартире) газовой плиты и централизованного горячего водоснабжения: природный газ сжиженный газ	660 610
При наличии в квартире (доме) газовой плиты и газового водонагревателя: природный газ сжиженный газ	1900 1750
При наличии в доме (квартире) газовой плиты и отсутствии газового водонагревателя: природный ,газ сжиженный газ	1100 1050

9.4 Правила проектирования средств связи и радиовещания

9.4.1 Проектные решения по связи выполняются в соответствии с действующими нормативами по установке телефонов в жилых домах, общественных зданиях, других местах общественного пользования.

9.4.2 Сеть линий и каналов связи, создается, как правило, с учетом выхода в систему междугородней и международной связи.

9.4.3 Радиовещание осуществляется от районных и городских радиотрансляционных узлов с установкой радиоточек во всех жилых и культурно-бытовых зданиях.

9.5 Правила размещения инженерных сетей

9.5.1 Инженерные сети следует размещать преимущественно в пределах профилей улиц и дорог:

под тротуарами (или разделительными полосами) - тепловые сети, непроходные или проходные каналы;

на разделительных полосах - водопровод, газопровод, хозяйствственно-бытовую и лицевую канализацию.

При ширине проезжей части более 22 м следует предусматривать размещение сетей водопровода по обеим сторонам улиц.

Расстояния по горизонтали (в свету) от ближайших подземных инженерных сетей до зданий и сооружений следует принимать согласно Таблице 14.

Расстояния по горизонтали (в свету) между соседними инженерными подземными сетями при их параллельном размещении следует принимать согласно Таблице 15.

9.5.2 На всех стадиях градостроительного проектирования рекомендуется предусматривать систему специальных технических зон для размещения инженерных сетей.

Допускается размещение технических зон внутри межмагистральных территорий вне границ земельных участков индивидуальной жилой застройки.

Технические зоны, как правило, следует размещать по южным и западным сторонам улиц.

10 ПРАВИЛА ПРОЕКТИРОВАНИЯ РАЗДЕЛА ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

10.1 При разработке проектов планировки и застройки районов индивидуальной жилой застройки проводится оценка воздействия на окружающую среду в соответствии с требованиями Экологического Кодекса Республики Казахстан и нормативно-технической документации в области природоохранного проектирования и нормирования.

10.2 При планировке и застройке районов индивидуального жилищного строительства расстояние от оси крайнего железнодорожного пути с поездным характером движения до жилой застройки принимается не менее 100 м. При выполнении

шумозащитных мероприятий и на участках прохождения железнодорожных путей в выемках глубиной более 3 м ширина шумозащитной зоны может быть уменьшена до 50 м

по согласованию с органами государственного санитарного надзора. Не менее 50% СЗЗ должно быть озеленено.

11 ПРИЕМЛЕМЫЕ РЕШЕНИЯ ПО ПОЖАРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

11.1 При террасной застройке следует предусматривать проезды для пропуска пожарных машин и пешеходные (лестничные) пути, которые их объединяют. Расстояние между проездами и пешеходными путями должно быть не более 100 м.

11.2 В районах индивидуальной жилой застройки, прилегающей к магистральным улицам, подъезды к жилым домам, как правило, следует предусматривать с улиц местного значения и с боковых проездов.

Расстояние от края основной проезжей части улиц, местных или боковых проездов до линии застройки не должно превышать 25 м.

В случае превышения расстояния следует предусматривать на расстоянии не более 5 м от линии застройки полосу шириной 6 м, пригодную для проезда пожарных машин.

11.3 Противопожарное водоснабжение может устраиваться с подачей воды из водопроводной сети через гидранты низкого или высокого давления либо с подачей воды непосредственно из противопожарных резервуаров или естественных водоемов.

Расходы воды на пожаротушение следует принимать в соответствии с требованиями [3].

Таблица 14 – Расстояние по горизонтали (в свету) от ближайших подземных инженерных сетей до зданий и сооружений

Инженерные сети	Расстояние по горизонтали, м от подземных сетей до фундаментов опор воздушных линий электропередач						
	Фундаменто в зданий и сооружений	Фундаментов ограждений, эстакад, опорконтактной сети и связи	Железных дорог (оси крайнего пути)	Автодороги (портового камня, кромки проезжей части)	До 1 кВ наружного освещения	Свыше 1 кВ до 35 кВ	Свыше 35 кВ
Водопровод и напорная канализация	5	3	4	2	1	2	3
Самотечная канализация и водостоки	3	1,5	4	1,5	1	2	3
Дренажи	3	1	4	1,5	1	2	3
Газопроводы							
а) низкого до 0,05 МПа	2	1	3,8	1	1	5	10
б) среднего до 0,3 МПа	4	1	4,8	1,5	1	5	10
в) высокого свыше 0,3 МПа до 0,6	7	1	7,8	2,5	1	5	10
г) высокого свыше 0,6 до 1,2 МПа	10	1	10,8	2,5	1	5	10
Тепловые сети (от наружной стенки канала)	2	1,5	4	1,5	1	2	3
Кабели силовые и кабели связи	0,6	0,5	3,3	1,5	0,5	5	10

Таблица 15 – Расстояние по горизонтали (в свету) между соседними инженерными подземными сетями

Инженерные сети	Расстояние, м, по горизонтали (в свету) до												
	одопровода		канализации бытовой		дренажа и ливневой канализации		газопроводов давления, МПа (кгс/см²)		кабелей силовых всех напряжений		кабелей связей		тепловых сетей
Водопровод	см. примеч . 1	см. примеч . 2	1,5	1	1	1,5	св. 0,3 (3) до 0,6 (6)	св. 0,6 (6) до 1,2 (12)	кабелей силовых всех напряжений	кабелей связей	наружная стена	каналов, тоннелей	наружных пневмомусоропроводов
Канализация бытовая	см. примеч . 2	0,4	0,4	1	1,5	2		0,5*	0,5		1	1	1
Дождевая канализация	1,5	0,4	0,4	1	1,5	2		0,5*	0,5	1	1	1	1

Таблица 15 Расстояние по горизонтали (в свету) между соседними инженерными подземными сетями (продолжение)

Газопроводы давления, МПа (кгс/см ²): низкого до 0,005 (0,05) среднего св. 0,005 (0,05) до 0,3 (3) высокого св. 0,3 (3) до 0,6 (6) высокого св. 0,6	1	1	1	0,5	0,5	0,5		1	1	2	1	2	1
	1	1,5	1,5	0,5	0,5	0,5		1	1	2	1	2	1,5
	1,5	2	2	0,5	0,5	0,5		1	1	2	1,5	2	2
	2	5	5	0,5	0,5	0,5		2	1	4	2	4	2
	0,5	0,5*	0,5*	1	1	1	2	0,1-0,5*	0,5	2	2	2	1,5
Кабели силовые всех напряжений	*	*											
Кабели связи	0,5	0,5	0,5	1	1	1	1	0,5	-	1	1	1	1
Тепловые сети: от наружной стенки канала, тоннеля	1,5	1	1	2	2	2	4	2	1	-	-	2	1
	1,5	1	1	1	1	1,5	2	2	1	-	-	2	1
Каналы, тоннели	1,5	1	1	2	2	2	4	2	1	2	2	-	1
Наружные пневмомусоропроводы	1	1	1	1	1,5	2	2	1,5	1	1	1	1	1

Примечание – При параллельной прокладке нескольких линий водопровода расстояние между ними следует принимать в зависимости от технических и инженерно-геологических условий в соответствии с [11].

Расстояние от бытовой канализации до хозяйственно-питьевого водопровода следует принимать, м: до водопровода из железобетонных и асбестоцементных труб - 5; до водопровода из чугунных труб диаметром до 200 мм - 1,5, диаметром выше 200 мм - 3; до водопровода из пластмассовых труб - 1,5.

Расстояние между сетями канализации и производственного водопровода в зависимости от материала и диаметра труб, а также от номенклатуры и характеристики грунтов должно быть 1,5 м.

При параллельной прокладке газопровода для труб диаметром до 300 мм расстояние между ними (в свету) допускается принимать 0,4 м и более 300 мм - 0,5 м при совместном размещении в одной траншее двух и более газопроводов.

В Табл. 15 указаны расстояние до стальных газопроводов. Размещение газопроводов из неметаллических труб следует предусмотреть согласно нрм.

Приложение А
(рекомендуемое)

A.1 – Укрупненные показатели территории на один дом (квартиру) с участком для районов индивидуальной жилой застройки

Тип застройки	Территория на 1 дом (квартиру), га	Количество участков на 1 га
Усадебная с участками при доме площадью, м ²		
свыше 2500	по заданию на проектирование	3-4
2000-2500	0,25-0,30	5-6
1500	0,19-0,21	6-7
1200	0,15-0,17	7-8
1000	0,13-0,15	8-9
800	0,11-0,13	
Блокированная с участками при квартире, м ²		
600	0,08-0,09	11-13
500	0,07-0,08	13-15
400	0,06-0,07	15-17
300	0,05-0,06	17-20
Примечание – При организации обособленных хозяйственных проездов для прогона скота площадь расчетной территории увеличивается до 10%.		
За расчетную территорию индивидуальной жилой застройки принята территория жилого района с полным комплексом повседневного и периодического обслуживания.		

Приложение Б
(рекомендуемое)

Аналитический метод расчета оптимальной площади участка и его плотностных характеристик

Как было указано в подразделе 3.1 настоящего свода Правил рекомендуемый плотностной показатель застройки участка, так называемый «коэффициент использования территории» и другие плотностные характеристики могут быть получены аналитическим путем.

В данном приложении использована параметрическая характеристика застройки. «Показатель замкнутости» рассчитан на основе объективных (ветрозащита, шумозащита, инсоляция, зрительное восприятие) количественных критериев создания комфортной жилой среды на придомовой территории и характеризует отношение площади фасадных поверхностей, ограничивающих участок, к площади этого участка. Можно считать, что площадь, ограниченная фасадными поверхностями, эквивалентна минимальной площади участка (без площади застройки).

Показатель замкнутости выражается следующей формулой:

$$z = hl / F_{Cb}, \quad (B1)$$

где z — «показатель замкнутости»;
 h — высота здания, м;
 l — длина здания, м;
 F_{Cb} — площадь участка, свободная от застройки, м².

Выполнив некоторые преобразования, получим формулу для расчета оптимальной площади участка:

$$F_{UCh} = (h/z + a) l, \quad (B2)$$

где F_{UCh} — площадь участка, м², a — ширина корпуса здания, м.

Подставляя различные значения переменных в формулу (2), мы можем рассчитать оптимальные площади участков для зданий различных габаритов. На практике габариты здания опосредованно выражаются через общую площадь квартир. Поэтому формула (2) преобразована в формулу (3), и на ее основе построены графики, выражающие зависимость между общей площадью квартир и оптимальными размерами участка (рис. Б.1.).

$$F_{UCh} = S_{ob}(h/za + 1) / k_{gr}, \quad (B3)$$

где S_{ob} — общая площадь квартир, м², k_{gr} — градостроительный коэффициент, характеризующий соотношение между общей площадью квартир и площадью застройки.

Последовательно преобразуя формулу (1), можно также вывести формулу для подсчета выхода общей площади квартир на единицу территории участка, так называемого «коэффициента интенсивности использования территории»(ки).

$$ki = kgr / \{1 + h / (z \cdot a)\}, \quad (B4)$$

Можно также рассчитать оптимальные OSR и FAR для различной этажности и планировочных схем формирования придомовой территории.

$$OSR = 100h / (z \cdot a \cdot n) \quad (B5)$$

$$FAR = n / (h / az + 1) \quad (B6)$$

где n — количество этажей. Исходя из формул, приведенных выше, можно вывести соотношение между ки и FAR.

$$ki = FAR \cdot kgr / n \quad (B7)$$

Зависимость между ки (FAR или OSR) и плотностью застройки (Π_3) выражается следующими формулами:

$$ki = 0,01 \cdot kgr \cdot \Pi_3 \quad (B8)$$

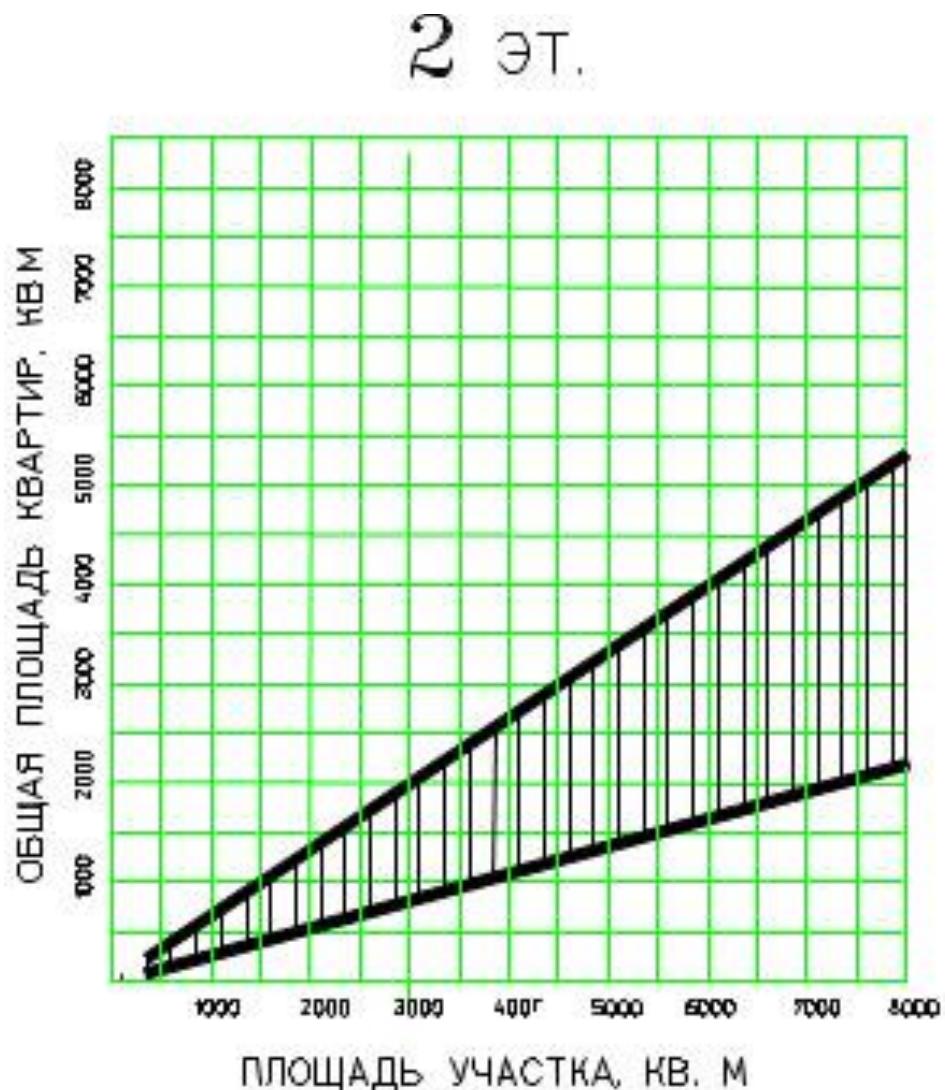
$$FAR = 0,01 \cdot \Pi_3 \cdot n \quad (B9)$$

$$OSR = (100 - \Pi_3) / FAR \quad (B10)$$

Таким образом, аналитическим путем можно определить рекомендуемые плотностные характеристики для домов различной этажности (табл.Б.1.).

Рекомендуемые плотностные характеристики, приведенные в таблице, рассчитаны на основе выведенных значений kgr, которые соответствуют наиболее распространенным в отечественной практике типам многоквартирных жилых зданий. В особых условиях застройки (природных, градостроительных, экономических) и при применении новых типов зданий плотностные характеристики должны меняться. Поэтому приведенные в данном приложении метод расчета ирекомендуемые плотностные характеристики позволяют в каждом конкретном случае определить и обосновать как размеры участков, так и их плотностные характеристики.

Рис. Б.1. График зависимости площади участка от общей площади квартир для 2-х этажных зданий

Табл. Б.1 – Рекомендуемые плотностные характеристики участка

Планир. схема	Этаж- ность	Рекомендуемые плотностные характеристики участка				
		уд.показ. zem. доли	OSR	FAR	k_i	Π_3
Г-образная 	2	3,7	280	0,3	0,27	16
Строчная 	2	2,4	150	0,5	0,42	25
П-образная 		1,7	93	0,7	0,59	35
Минимально допустимые значения	2	1,4	75	не ограничиваются		
Максимально допустимые значения	2	не ограничиваются		0,8	0,7	41

Приложение В
(рекомендуемое)

В 1 – Расчетная плотность населения (брутто) для районов индивидуальной жилой застройки

Тип застройки	Плотность населения (брутто), чел/га, при среднем размере семьи. чел.							
	2,5	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0	5,5	6,0
Усадебная с участками при доме площадью, м ² свыше 2500	по заданию напроектирование							
2000-2500	10	12	14	16	18	20	22	24
1500	14	17	20	22	25	28	31	33
1200	18	21	25	28	32	35	39	42
1000	20	24	28	32	36	40	44	48
800	23	27	32	36	41	45	50	54
Блокированная с участками при квартире, м ²								
600	33	39	46	52	59	65	72	78
500	38	45	53	60	68	75	83	90
400	43	51	60	68	77	85	94	102
300	50	60	70	80	90	100	110	120

Приложение Г
(рекомендуемое)

Г1 – Нормы расчета учреждений и предприятий обслуживания и размеры их земельных участков

Предприятия и учреждения	Единица измерения	Минимальная обеспеченность в расчете на 1000 чел. населения¹		Размеры земельных участков
		Повседневные услуги (жилая единица, жилая группа)²	Периодические услуги (жилой район)	
I Учреждения образования				
Детские дошкольные учреждения	место	определяется заданием на проектирование по согласованию с местными исполнительными органами власти, в соответствии с демографической структурой населения		при вместимости яслей-садов, м ² на 1 место: до 100 мест - 40, свыше 100 мест - 35. Размеры земельных участков допускается уменьшать на 25% в условиях реконструкции, на 15% - при размещении на рельефе с уклоном более 20%
Детские дошкольные учреждения, объединенные с начальной школой ³	место	по заданию на проектирование (из общей нормативной величины обоих типов сооружений)		
Общеобразовательные школы ⁴	место	определяется в соответствии с демографической структурой населения, исходя из охвата детей неполным средним образованием 100%, средним образованием - заданием на проектирование по согласованию с местными исполнительными органами власти		при вместимости общеобразовательной школы, учащихся: св. 40 до 600-50 м ² на 1 учащегося, « 600 до 800-40 м ² « « 800 до 1000-33 м ² « размеры земельных участков школ допускается уменьшать на 20% в условиях реконструкции, на 15% - размещении на рельефе с уклоном более 20%
II Учреждения здравоохранения и соцобеспечения				
Аптеки	объект	по заданию на проектирование		0,1-0,2 га или встроенные
Молочные кухни	порция в сутки на 1 ребенка (до 1 года)		4	0,015 га на 1 тыс. порций в сутки, но не менее 0,15 га или встроенные

Г1 – Нормы расчета учреждений и предприятий обслуживания и размеры их земельных участков (продолжение)

Предприятия и учреждения	Единица измерения	Минимальная обеспеченность в расчете на 1000 чел. населения ¹		Размеры земельных участков
		Повседневные услуги (жилая единица, жилая группа) ²	Периодические услуги (жилой район)	
Раздаточные пункты молочных кухонь	м ² общей площади на 1 ребенка (до 1 года)	0,3		Встроенные
Поликлиники ⁵	посещение в смену		по заданию на проектирование	0,1 га на 100 посещений в смену, но не менее 0,3 га на объект
Фельдшерско-акушерские или фельдшерские пункты	Объект в сельских населенных пунктах без больниц и амбулаторий с числом жителей более 200 чел.	по заданию на проектирование		не менее 0,2 га на объект
Подстанции скорой помощи	автомобиль	-	0,1	0,05 га на 1 автомобиль, но не менее 0,1 га на объект
Выдвижные пункты скорой медицинской помощи	автомобиль	1 автомобиль на 5000 чел. сельского населения в пределах зоны 30-минутной доступности на специальном автомобиле		то же
Центр социального обслуживания пенсионеров и инвалидов	место	-	6	по заданию на проектирование

Г1 – Нормы расчета учреждений и предприятий обслуживания и размеры их земельных участков (продолжение)

Предприятия и учреждения	Единица измерения	Минимальная обеспеченность в расчете на 1000 чел. населения ¹		Размеры земельных участков
		Повседневные услуги (жилая единица, жилая группа) ²	Периодические услуги (жилой район)	
Медико-социальный центр вооружения труда способности инвалидов и бездомных	м ² общей площади		8	по заданию на проектирование
III Спортивные и физкультурно-оздоровительные сооружения				
Комплексы физкультурно-оздоровительных площадок ⁶	га	0,30		
Помещения для физкультурно-оздоровительных занятий	м ² общей площади	80		
Спортивные залы общего пользования ⁷	м ² площади пола	-	28	
Бассейны крытые и открытые общего пользования ⁷	м ² зеркала воды	-	9	
IV Учреждения культуры и искусства				
Помещения для повседневного досуга	м ² площади пола	30	-	то же
Сельский досуговый центр ⁸	место	по заданию на проектирование		"-

Г1 – Нормы расчета учреждений и предприятий обслуживания и размеры их земельных участков (продолжение)

Предприятия и учреждения	Единица измерения	Минимальная обеспеченность в расчете на 1000 чел. населения ¹		Размеры земельных участков
		Повседневные услуги (жилая единица, жилая группа) ²	Периодические услуги (жилой район)	
Универсальные залы с киноустановками	место	-	14	-"-
Библиотеки городские массовые сельские массовые для сельских поселений или их групп тыс.чел. ⁹ св.1 до 5 св. 5 до 10	тыс. томов		4 6 5	по заданию на проектирование
Залы аттракционов и игровых автоматов	м ² площади пола	3	-	то же
Дома для семейных торжеств	объект		по заданию на проектирование	-"-
Дискоклубы	объект		то же	-"-

V Предприятия торговли, общественного питания, бытового обслуживания

Г1 – Нормы расчета учреждений и предприятий обслуживания и размеры их земельных участков (продолжение)

Предприятия и учреждения	Единица измерения	Минимальная обеспеченность в расчете на 1000 чел. населения ¹		Размеры земельных участков
		Повседневные услуги (жилая единица, жилая группа) ²	Периодические услуги (жилой район)	
Магазины продовольственные в городах в сельских поселениях непродовольственные в городах в сельских поселениях кулинарии	м ² торговой площади	70 80 30 40	30 20 150 160 6	торговые центры местного значения с числом обслуживаемого населения, тыс. чел.: до 1 - 0,1-02 га на объект 1-3 - 0,2-0,4 -"- 3-4 - 0,4-0,6 -"- 5-6 - 0,6-1,0 -"- 7-10 - 1 -1,2 -"- 10-15 - 1 -1,2 -"- 15-20 - 1,3-1,5 -"- предприятия торговли, м ² торговой площади: до 250 - 0,08 га на 100 м ² торговой площади св. 250 до 650 - 0,08 - 0,06 -"- « 650 -" 1500 - 0,06 - 0,04 -"- « 1500 -" 3500 - 0,04 - 0,02 -"- « 3500 - 0,02 -"-
Рыночные комплексы	м ² торговой площади	-	24-40 ¹⁰	рыночные комплексы торговой площадью до 3000 м ² – 0,14 га на 100 м ² торговой площади
Предприятия общественного питания в городах в сельских поселениях	посадочное место	8	32 40	при числе мест в зале, га на 100 мест: до 50 - 0,2-0,25 св. 50 до 150 - 0,2-0,15 « 150 - 0,1

Г1 – Нормы расчета учреждений и предприятий обслуживания и размеры их земельных участков (продолжение)

Предприятия и учреждения	Единица измерения	Минимальная обеспеченность в расчете на 1000 чел. населения ¹		Размеры земельных участков
		Повседневные услуги (жилая единица, жилая группа) ²	Периодические услуги (жилой район)	
Предприятия бытового обслуживания (комплексные приемные пункты, специализированные предприятия) ¹¹	рабочее место	2 2	3 2	на 10 рабочих мест для предприятий мощностью, рабочих мест: 10-50 - 0,1-02 га 50-150 - 0,005-0,008 "- св. 150 - 0,003-0,04 "-
в городах в сельских поселениях				
Предприятия «малого бизнеса»	м ² территории на 1 чел.		2,0 или по заданию на проектирование	
Производственные предприятия малой мощности	м ² территории на 1 чел.		1,5 или по заданию на проектирование	
VI Учреждения управления, финансирования и предприятия связи				
Отделения связи в городах в сельских поселениях	объект	1 объект на 2-6 тыс. чел. 1 объект на 0,5-2тыс. чел.	1 объект на район до 10 тыс. чел	
Банковские учреждения в городах в сельских поселениях	операционное место	1 операционное место до 2 тыс. чел. То же		при 3-х операционных местах - 0,05 га на объект при 20 перационных местах - 0,05 га "-

Г1 – Нормы расчета учреждений и предприятий обслуживания и размеры их земельных участков (продолжение)

Предприятия и учреждения	Единица измерения	Минимальная обеспеченность в расчете на 1000 чел. населения ¹		Размеры земельных участков
		Повседневные услуги (жилая единица, жилая группа) ²	Периодические услуги (жилой район)	
Опорный пункт охраны порядка	объект		По заданию на проектирование	по заданию на проектирование
АТС	номеров на семью	1		то же
VII Объекты коммунального хозяйства				
Служба эксплуатации территории	объект	объект на 2-6 тыс. чел		0,3 га на объект
Приемные пункты вторсырья ¹²	объект	1 объект на 2-6 тыс. чел		0,01 га на объект
Прачечные самообслуживания	кг. белья в смену	10	-	0,1-0,2 на объект
Приемные пункты прачечной	объект	1 объект на 2-6 тыс. чел	-	встроенные
Химчистки самообслуживания	кг. белья в смену	4,0	-	0,1-0,2 на объект
Приемные пункты химчистки	объект	1 объект на 2-6 тыс. чел	-	встроенные
Банно-оздоровительные комплексы ¹³ в городах в сельских поселениях	место	-	3 7	0,2-0,4 на объект

Г1 – Нормы расчета учреждений и предприятий обслуживания и размеры их земельных участков (продолжение)

Пожарное депо 14				
¹ Нормативы обеспеченности учреждений и предприятий обслуживания в расчете на 1000 чел. приняты для городской местности. Для сельских поселений рекомендуемые нормы и требования показаны отдельной позицией или приведены в примечании к данному приложению.				
² Учреждения и предприятия обслуживания, входящие в состав гарантированного минимума социальных услуг.				
³ При формировании комплексов, включающих детские дошкольные учреждения, объединенные с начальной школой, нормативы земельных участков суммируются.				
⁴ Формирующиеся за счет выделения ступени старших классов общеобразовательных школ, лицей, гимназии и колледжи, как самостоятельные учреждения рассчитываются на группу жилых районов или городской район. Их вместимость определяется органами народного образования и указывается в задании на проектирование.				
⁵ В наиболее крупных сельских поселениях (центрах местных маслихатов, производственных подразделений, кооперативов и т. д) необходимо создавать амбулатории не менее чем на 4 врачебные специальности. На группу более удаленных поселений - фельдшерско-акушерские пункты.				
⁶ Комплексы физкультурно-оздоровительных площадок предусматриваются в каждом сельском поселении.				
⁷ Для сельских поселений нормы расчета спортивных залов и бассейнов следует принимать с учетом минимальной вместимости объектов по технологическим требованиям.				
⁸ В сельских досуговых центрах (досуговых клубах) рекомендуется предусматривать применения для выставок, танцев, аттракционов и игровых автоматов. В них возможно создание центров народных ремесел.				
⁹ Сельские библиотеки рациональнее всего размещать при досуговых центрах (клубах).				
¹⁰ Наибольшее значение принимать для IV климатического района. Соединение площади для круглогодичной постоянной торговли устанавливается заданием на проектирование.				
¹¹ Для сельских населенных пунктов с числом жителей более 200 человек предусматриваются комплексные приемные пункты из расчета 2 рабочих места из 1000 чел. выполняющих роль филиалов сельских домов и районных комбинатов бытового обслуживания по приему заказов от населения.				
¹² Приемные пункты вторсырья следует изолировать полосой зеленых насаждений и предусматривать к ним подъездные пути для автомобильного транспорта.				
¹³ Норма вместимости банно-оздоровительных комплексов для городских поселений принята при условии наличия бани или саун при каждом доме (квартире) или при полном обеспечении жилых домов централизованным теплоснабжением. В противном случае необходимо увеличение нормы вместимости до 5 мест на 1000 жителей.				
¹⁴ Пожарные депо рассчитываются в целом на город по нормам расчета приведенным в [3]. Радиус обслуживания пожарных депо следует принимать 3 км.				

БИБЛИОГРАФИЯ

- [1] СНиП РК 1.02-01-2007* (изд. 2009) Инструкция о порядке разработки, согласования, утверждения и составе проектной документации на строительство.
- [2] СНиП РК 1.02-02-2007 Инструкция о порядке разработки, согласования, утверждения и составе проектной документации на строительство индивидуальных жилых домов.
- [3] СНиП РК 2.02-05-2009* Пожарная безопасность зданий и сооружений.
- [4] СНиП РК 2.03-10-2002* Инженерная защита в зонах затопления и подтопления.
- [5] СНиП РК 2.03-30-2006 Строительство в сейсмических районах.
- [6] СНиП РК 2.04-01-20010 Строительная климатология.
- [7] СНиП 2.04.03-85 Канализация. Наружные сети и сооружения.
- [8] СНиП РК 3.01-01-2008* Градостроительство. Планировка и застройка городских и сельских населенных пунктов.
- [9] СНиП РК 3.02-43-2007 Жилые здания.
- [10] СНиП 3.05.03-85 Тепловые сети.
- [11] СНиП РК 4.01-02-2009 Водоснабжение. Наружные сети и сооружения.
- [12] СНиП РК 3.04-01-2008 Гидротехнические сооружения. Основные положения проектирования.

УДК[69+711.4] (083.74)

МКС 91.020

Ключевые слова: индивидуальное жилищное строительство, жилая единица, квартал, жилой район, планировочная организация, населенный пункт.

Ресми басылым

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ЭКОНОМИКА МИНИСТРЛІГІНІҢ
ҚҰРЫЛЫС, ТҮРФЫН ҮЙ-КОММУНАЛДЫҚ ШАРУАШЫЛЫҚ ІСТЕРІ ЖӘНЕ
ЖЕР РЕСУРСТАРЫН БАСҚАРУ КОМИТЕТІ

**Қазақстан Республикасының
ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ**

ҚР ЕЖ 3.01-102-2012

**ЖЕКЕ ТҮРФЫН ҚҰРЫЛЫС САЛУ АУДАНДАРЫН ЖОСПАРЛАУ
ЖӘНЕ ҚҰРЫЛЫСЫН САЛУ**

Басылымға жауаптылар: «ҚазҚСФЗИ» АҚ

050046, Алматы қаласы, Солодовников көшесі, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – қабылдау бөлмесі

Издание официальное

КОМИТЕТ ПО ДЕЛАМ СТРОИТЕЛЬСТВА, ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО
ХОЗЯЙСТВА И УПРАВЛЕНИЯ ЗЕМЕЛЬНЫМИ РЕСУРСАМИ МИНИСТЕРСТВА
НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

**СВОД ПРАВИЛ
Республики Казахстан**

СП РК 3.01-102-2012

**ПЛАНИРОВКА И ЗАСТРОЙКА РАЙОНОВ
ИНДИВИДУАЛЬНОГО ЖИЛИЩНОГО СТРОИТЕЛЬСТВА**

Ответственные за выпуск: АО «КазНИИСА»

050046, г. Алматы, ул. Солодовникова, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – приемная